



ROLEX



TUDOR



TAGHeuer



LONGINES



NOMOS
GLASHÜTTE



TISSOT



Verið velkomin í nýja og glæsilega verslun okkar á Hafnartorgi

MICHENSEN
1909

Hafnartorg - 511 1900 - michelsen.is

Veðköll ýtt undir lækkanir Bankar gera veðköll á skuldsetta einkafjárfesta samhliða verðlækkunum í Kauphöllinni. Selja í Marel til að reiða fram tryggingar.	Sérfræðingar segja ekki slakað á mikilvægustu reglunum Samkeppnislög verða ekki veikari hér en í samanburðarríkjum ef frumvarp nær fram að ganga.	Lofa aðgerðum vegna kórónaveirunnar Fjármálaráðherrar sjö stærstu iðnríkja heims heita aðgerðum til þess að örva heimshagkerfið.	Peningasendingar frá hálaunalandinu Peningasendingar einstaklinga frá Íslandi hafa 9-faldast á áratug og námu 33 milljörðum í fyrra.	Lyfjarisar leita til Controlant Kórónaveiran hefur aukið vitund um mikilvægi rauntímavöktunar á lyfjum. Hafa gengið frá 1.250 milljóna króna fjármögnun.
2	4	8	16	18

Stormur í aðsigi

Kórónaveiran veldur mikilli óvissu í ferðaþjónustu á Íslandi sem var í þröngri stöðu fyrir. Afbókanir og samdráttur vofa yfir greininni. Stjórnendur furða sig á aðgerðaleysi stjórnvalda eftir itrekuð áföll. **10**

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímamantanir í síma 511 5800

Optical Studio

SMÁRALIND • HAFNARTORG • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK



Olíusjóðurinn keypti í Marel fyrir 1,2 milljarða

Norski olíusjóðurinn, sem er stærsti fjárfestingarsjóður í ríkiseigu í heiminum, fjárfesti í hlutabréfum í Marel fyrir ríflega 1,2 milljarða króna á síðasta ári. Þetta má lesa út úr yfirliti yfir allar fjárfestingar sjóðsins sem birt var samhliða útgáfu ársskýrslu hans í síðustu viku.

Olíusjóðurinn keypti á árinu 0,26 prósent hlut í Marel, langsamlega stærsta fyrirtækinu í Kauphöllinni, með markaðsvirði upp á um 420 milljarða króna, og var hluturinn metinn á 89,8 milljónir norskra króna, jafnvirði liðlega 1,2 milljarða króna, í bókum sjóðsins í lok síðasta árs.

Þess má þó geta að markaðsvirði félagsins og þar með eignarhlutar norska sjóðsins hefur lækkað um ellefu prósent frá áramótum.

Fjöldmargir erlendir fjárfestingarsjóðir bættust sem kunnugt er í hluthafahóp Marel í hlutafjárútbóði sem félagið efndi til síðasta vor samhliða skráningu í kauphöllina í Amsterdam. Sjóðirnir, þar á meðal sjóðir á vegum Capital Group, Teleios Capital, Baron, Blackrock, Investec, Vanguard og Janus Henderson, hafa margir hverjir bætt við hlut sinn í félaginu á undanförunum mánuðum.

Fjárfestingar norska olíusjóðsins í íslenskum ríkisskuldabréfum og skulda- og hlutabréfum íslenskra félaga námu samanlagt tæplega 18,1 milljarði króna í lok síðasta árs og jukust um rúm þrjátíu pró-



Yngve Slyngstad.

18

milljarðar króna var heildarfjárfesting norska olíusjóðsins á Íslandi í lok 2019.

sent frá fyrra ári þegar þær voru um 13,7 milljarðar króna.

Það skýrist einkum af kaupum sjóðsins í Marel og íslenskum ríkisskuldabréfum en eign hans í síðarnefnda eignaflokknum jókst um nær helming á árinu. Átti olíusjóðurinn íslensk ríkisskuldabréf að virði alls 727 milljónir norskra króna, jafnvirði um 9,9 milljarða króna, í árslok 2019.

Auk þess átti norski olíusjóðurinn í lok síðasta árs 0,14 prósent hlut í Arion banka að virði 215 milljónir króna, skuldabréf í Landsvirkjun upp á 6,6 milljarða króna og kröfur á hendur eignarhaldsfélögunum Kaupþingi og LBI, sem halda utan um eignir Kaupþings banka og gamla Landsbankans, fyrir samanlagt ríflega 90 milljónir króna.

Vöxtur olíusjóðsins, sem er til húsa á sama stað og Seðlabanki Noregs í miðborg Óslóar, hefur verið ævintýrlegur frá stofnun hans árið 1990 og áætla Financial Times að hlutabréfaeign sjóðsins samsvari því að hann eigi að meðaltali um 1,4 prósent hlut í hverju einasta skráða fyrirtæki í heiminum.

– kij

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFELAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hördur Egiðsson hordur@frettabladid.is

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

Atvinnublaðið

— Mest lesna atvinnublað Íslands —



89%

Með því að auglýsa í Atvinnublaðinu nær þitt fyrirtæki til 89% lesenda dagblaða* á höfuðborgarsvæðinu.

Beinn sími: 550 5625

Sölufulltrúar:

Hrannar Helgason, hrannar@frettabladid.is

Viðar Ingi Pétursson, vip@frettabladid.is

Veðköll á fjárfesta ýtt undir meiri lækkanir

Skuldsettir einkafjárfestar fá á sig veðköll frá bönkum eftir að markaðurinn tók dýfu. Selt í Marel til að innleysa gengishagnað og reiða fram frekari tryggingar. Lífeyrissjóðir hafa verið hikandi við að kaupa þrátt fyrir miklar lækkanir.

Talsvert hefur verið um að fjármálastofnanir hafi gert veðköll í hlutabréfum skuldsettra einkafjárfesta eftir að hlutabréfamarkaðurinn tók dýfu í byrjun síðustu viku vegna áhyggna af hraðri útbreiðslu kórónaveirunnar á heimsvísu og hvaða áhrif það kunni að hafa á íslenskt efnahagslíf.

Samkvæmt viðmælendum Markaðarins á fjármálamarkaði, meðal annars sjóðsstjórum, miðlurum og fjárfestum, hafa þau veðköll aftur valdið meiri þrýstingi til lækkanar á hlutabréfaverði félaga í Kauphöllinni en ella. Þannig hafa ýmsir einkafjárfestar, sem hafa á síðustu misserum tekið lán til kaupa í Marel, annaðhvort hjá innlendum eða erlendum bönkum, losað um þau bréf sín og innleyst gengishagnað í því skyni að reiða fram frekari tryggingar til að mæta veðköllum sem þeir hafa fengið á sig vegna skarpra lækkana á gengi hlutabréfa í öðrum félögum. Í þeim tilfellum sem fjárfestar hafa ekki getað útvegað nægjanlegar tryggingar hafa bankarnir selt bréfin um leið út á markaðinn í stað þess að leysa þau til sín á bækurnar.

Eftir samfelldar lækkanir í Kauphöllinni sex daga í röð, þar sem Úrvalsvisitalan hafði fallið í verði um 13,5 prósent við lokun markaða síðasta mánudag, rétti hlutabréfamarkaðurinn úr kútnum í gær. Úrvalsvisitalan hækkaði þá um 3,35 prósent í samtals 4,2 milljarða króna viðskiptum. Lækkun vísitölunnar frá því við upphaf síðustu viku nemur núna 10,5 prósentum – hún er á sama stað og í lok október í fyrra – en hlutabréf Ícelandair hafa lækkað langsamlega mest, eða um rúmlega 29 prósent á tímabilinu.

Eitthvað hefur einnig verið um innlausnir í hlutabréfasjóðum rekstrarfélaga á undanförunum dögum, einkum af hálfu einstaklinga, en að sögn sjóðsstjóra sem Markaðurinn hefur rætt við hafa þær fjárhæðir í heildina ekki verið verulegar. Þá hafa minni einkafjárfestar, samkvæmt heimildum, sömuleiðis verið að bregðast við óróa á mörkuðum með því að selja hlutabréfsín í gegnum einkabanka-



Skuldsett hlutabréfakaup hafa aukist nokkuð síðustu ár. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

10,5%

nemur lækkun Úrvalsvisitölunnar í Kauphöllinni frá upphafi síðustu viku.

þjónustu viðskiptabankanna.

Skuldsetning fjárfesta fyrir hlutabréfakaupum hefur aukist nokkuð á allra síðustu árum. Samkvæmt tölum frá Nasdaq, sem rekur Kauphöllina hér á landi, var markaðsvirði veðsettra hlutabréfa um 182 milljarðar í lok febrúar, eða um tæplega 16 prósent af heildarmarkaðsvirði skráðra félaga. Talsvert meira hefur verið um skuldsetta fjárfesta í minni félögunum í Kauphöllinni, meðal annars í Skeljungu, Sýn og Kviku, en í þeim stærri. Viðmælendur Markaðarins benda á að þrátt fyrir að það hafi færst í aukana að fjárfestar fái lán fyrir hlutabréfakaupum krefjist bankarnir nú mun hærra hlutfalls eigin fjár en þekktist á árunum fyrir fjármála-

hrun og þeir grípi einnig fyrr inn í ef skilyrðin fyrir lánveitingunni hafa verið brotin.

Þær lækkanir sem hafa verið á hlutabréfum í Kauphöllinni á síðustu dögum, sem hafa sumpart verið meiri en á hlutabréfamörkuðum erlendis, koma á sama tíma og erlendir fjárfestingasjóðir hafa verið að losa um eignarhluti sína í skráðum félögum á Íslandi að undanförunu. Þá hafa lífeyrissjóðir ekki verið að auka hlutfallslega við eignarhlut sinn í skráðum félögum auk þess sem hlutabréfasjóðum hefur farið fækkandi og eignir þeirra minnkað.

Að sögn viðmælenda Markaðarins hafa lífeyrissjóðirnir ekki verið að koma inn á hlutabréfamarkaðinn frá því að lækkunarhrinin hófst, nema þá í mjög takmörkuðum mæli, með því að kaupa í félögum. Á meðan sumir gagnrýna að þeir hafi þannig staðið að mestu á hlíðarlínunni, á sama tíma og þeir hafa mikilla hagsmuna að gæta sem stærstu fjárfestarnir á hlutabréfamarkaði, þá benda aðrir á að það sé eðlilegt að sjóðirnir vilji biða og sjá ef þeir hafi væntingar um að botninum sé ekki enn náð.

hordur@frettabladid.is

Vilja margfeldiskosningu í Sýn

Hópur hluthafa í Sýn, sem samanstendur meðal annars af eignarhaldsfélaginu Óskabeini, hyggst fara fram á að margfeldiskosningu verði beitt við stjórnarkjör á aðalfundi fjarskiptafélagsins síðar í mánuðinum, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Mikillar óánægju gætir á meðal hluthafanna, þar á meðal Óskabeins og nokkurra einkafjárfesta, með að Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir, fjárfestir og áður einn stærsti hluthafi VÍS, sé ekki á meðal þeirra frambjóðenda sem tilnefningarnefnd Sýnar leggur til að verði kjörnir í stjórn félagsins, eftir því sem heimildir Markaðarins herma.

Fjárfestahópurinn vinnur nú að því að afla nægilegs stuðnings við kröfuna en hluthafar sem ráða yfir minnst tíu prósentum hlutafjár geta lögum samkvæmt kallað eftir margfeldiskosningu.

Svanhildur kom fyrst inn í hluthafahóp Sýnar í byrjun þessa árs en félag hennar fer með 1,6 prósentu

10%

hlutafjár þurfa fjárfestar að ráða minnst yfir til að geta kallað eftir margfeldiskosningu á hluthafafundi.

hlut í fjarskiptafélaginu.

Á meðal fjárfesta í Óskabeini, sem fer með um fjögurra prósentu hlut í Sýn í gegnum framvirka samninga, eru viðskiptafélagarnir Andri Gunnarsson og Fannar Ólafsson, sem eru meðal annars í hópi eigenda að Keahótelum, Gestur Breiðfjörð Gestsson, eigandi Sparnaðar, og Engilbert Hafsteinsson, fjárfestir og fyrrverandi framkvæmdastjóri hjá WOW air.

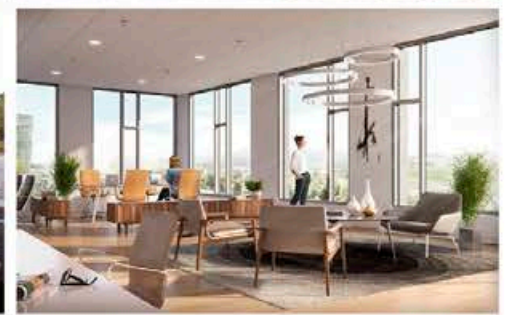
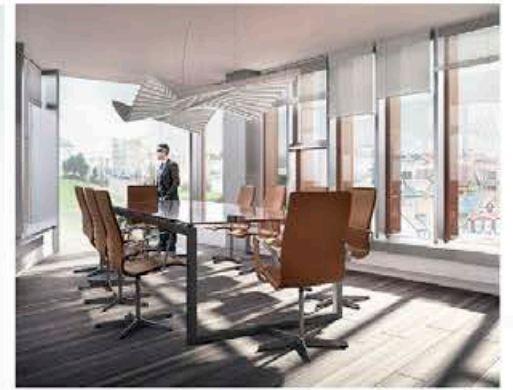


Svanhildur Nanna Vigfúsdóttir, fjárfestir

Margfeldiskosning virkar á þann veg að gildi hvers atkvæðis er margfaldað með fjölda þeirra stjórnarmanna sem kjósa skal, sem eru fimm í tilfelli Sýnar, og má hluthafi skipta atkvæðamagni sínu, þannig reiknuð, í hverjum þeim hlutföllum sem hann sjálfur kys á jafn marga menn og kjósa skal eða færri.

Tilnefningarnefnd Sýnar leggur sem kunnugt er til að þau Hilmar Þór Kristinsson og Petrea Ingileif Guðmundsdóttir verði kjörin ný í stjórn félagsins. Þá mælir nefndin með því að þrír núverandi stjórnarmenn, Hjörleifur Pálsson, Sigríður Vala Halldórsdóttir og Tanya Zharov, verði endurkjörin.

– hae, kij



HAFNARTORG REYKJAVÍK

Hafnartorg er blönduð byggð af nýjum skrifstofum, íbúðum og verslunum. Glæsilegar skrifstofur eru til leigu frá 120 til 1.500 fermetra. Í húsinu verður boðið uppá þjónustu við leigjendur s.s. móttökuritara og aðgang að sameiginlegum fundarherbergjum og skrifstofum. Einn stærsti bílakjallari landsins er undir Hafnartorgi og að Hörpu. Hafnartorg verður iðandi af mannlífi og menningu og kærkomin viðbót við stækkandi miðbæ Reykjavíkur.

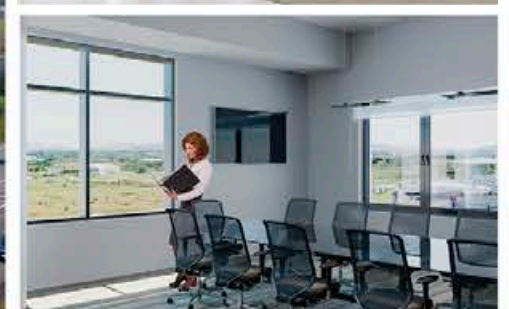
Nýjar sérhannaðar skrifstofur í miðbæ Reykjavíkur

Heildarstærð er um 6.900 fm

Útleigurými frá 120 fm

Bílastæði eru neðanjarðar og tengist Hörpunni

Afhending hafin



URÐARHVARF 8 KÓPAVOGUR

Urðarhvarf 8 er nýtt húsnæði og hagkvæmur kostur fyrir leigjendur. Húsið er glerjað að miklu leyti og því nýtur sín vel stórbrotið útsýni yfir Reykjavík, í átt að Esjunni, yfir Elliðavatn og til Bláfjalla. Samnýting á mótuneyti, hjólageymslum, fundarherbergjum, móttöku og annarri fjölbreyttri þjónustu verður í boði fyrir leigjendur húsnæðisins.

Rými sérhönnuð fyrir skrifstofur eða heilbrigðisstarfssemi

Heildarstærð er um 16.500 fm

Útleigurými frá 220 fm

Næg bílastæði á lóð og í bílakjallara

Frábært útsýni yfir Esjuna og Elliðaárdalinn

Afhending hafin


REYKJASTRÆTI
FASTEIGNAFÉLAG

REYKJASTRAETI.IS | S: 571-4990

Fasteignasafn Reykjastrætis telur um 33 þúsund fermetra í nokkrum nýbyggingarverkefnum sem eru tilbúin eða verða tilbúin á árinu 2020. Reykjastræti er systurfélag ÞG verktaka. Félagið leitar eftir farsælu langtíma viðskiptasambandi við sína leigjendur og stendur félagið fyrir gæði og áreiðanleika í viðskiptum.

Ekki slakað á mikilvægustu reglunum

Sérfræðingur við Háskólann í Reykjavík segir samkeppnislög ekki verða veikari hér en í samanburðarríkjum ef frumvarp til breytinga á lögnum nær fram að ganga. Einn eigenda VÍK lögmannsstofu telur allar líkur á að vægi áfrýjunarnefndar minnki verulega.

Kristinn
Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Sérfræðingar í samkeppnislögum telja að frumvarp Þórdísar Kolbrúnar Reykafjörð Gylfadóttur, ferðamála-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra, til breytinga á samkeppnislögum, sem ríkisstjórnin samþykkti í síðustu viku, sé almennt til þess fallið að stuðla að skilvirkara samkeppniseftirliti hér á landi. Samkeppniseftirlitið og atvinnulífið njóti góðs af því að tillögur frumvarpsins nái fram að ganga.

„Í engu er slakað á mikilvægustu efnisreglum samkeppnislaga og samkeppnislög á Íslandi, í þeim buningi sem frumvarpið gerir ráð fyrir, væru síður en svo veikari en samkeppnisreglur í þeim löndum sem við berum okkur helst saman við,“ segir Heimir Örn Herbertsson, sérfræðingur í samkeppniserétti við Háskólann í Reykjavík.

Hallmundur Albertsson, einn af eigendum VÍK lögmannsstofu og sérfræðingur á sviði samkeppniseréttar, telur tillögur frumvarpsins fela í sér mikilvæg og nauðsynleg framfaraskref fyrir framkvæmd samkeppniseréttar á Íslandi.

„Sumar af þeim breytingum sem lagðar eru til,“ útskýrir hann, „eiga sér fyrirmynd í löggjöf sem samþykkt var í flestum ríkjum á Evrópska efnahagssvæðinu á árinu 2004 og voru þá taldar valda straumhvörfum.“

Þá var samkeppnisyfirlöndum í einstökum Evrópuríkjum og framkvæmdastjórn Evrópusambandsins legið á hálsi fyrir að mál væru allt of tímafrek og drægu úr skilvirkni innri markaðarins. Það er engin ástæða til annars en að ætla að það sama muni gerast á Íslandi.

Það eru of mörg dæmi um það að mál hafi verið til meðferðar í fjöldamörg ár. Slíkt dregur verulega úr áhrifum eftirlits. Það segir sig sjálf að niðurstaða rannsóknar um atburði sem eru fimm til sjö ára gamlir hefur takmarkaða þýðingu fyrir neytendur og samkeppni á þeim markaði sem málið varðar,“ nefnir Hallmundur.

Samkvæmt frumvarpi Þórdísar Kolbrúnar verður skilyrði samkeppnislaga um að úrskurður áfrýjunarnefndar samkeppnismála þurfi að liggja fyrir áður en höfða megi mál til ógildingar á ákvörðunum Samkeppniseftirlitsins felld brott.

Ekki er hins vegar lagt til að heimild Samkeppniseftirlitsins til



Samkeppniseftirlitið hefur samþykkt á undanförunum árum stóra samruna á dagvöru- og eldsneytismarkaði hér á landi með skilyrðum. FRÉTTABLAÐID/VALLI

Samkeppniseftirlitið og atvinnulífið nýtu saman góðs af því að þessar tillögur næðu fram að ganga, sem minnst breytta.

Heimir Örn Herbertsson, sérfræðingur í samkeppniserétti við Háskólann í Reykjavík



þess að skjóta úrskurðum áfrýjunarnefndar samkeppnismála til dómstóla verði afnumin, eins og gert var ráð fyrir í drögum að frumvarpinu sem birt voru í samráðsgátt stjórnvalda síðasta haust.

Óheppilegt fyrirkomulag

Heimir Örn segir núverandi fyrirkomulag í kringum málskot gagnvart ákvörðunum Samkeppniseftirlitsins óheppilegt. Fyrirtækjum sé skylt að bera þær ákvarðanir undir áfrýjunarnefnd samkeppnismála en hafi enga vissu fyrir því að úrskurður hennar marki endalok máls. Tillaga frumvarpsins komi að vissu leyti til móts við þetta.

„Mín afstaða er sú,“ segir Heimir Örn, „að fella hefði átt niður heimild Samkeppniseftirlitsins til að

skjóta úrskurðum síns eigin æðra stjórnvalds til dómstóla.

Í þessum málaflökki er sumpart heppilegra að réttarframkvæmdin mótist í meðförum stjórnvalda sem geta þroskað með sér sérfræðipækkingu og yfirsýn við úrlausn mála. Niðurstöður geti síðan sætt endurskoðun dómstóla, á grundvelli málskots fyrirtækja, með tilliti til þess hvort réttra málsmeðferðarreglna hafi verið gætt sem og um hvort niðurstöður rúmast innan ákvæða samkeppnislaga eins og þau verða eðlileg skýrð.

Ef Samkeppniseftirlitið er þeirrar skoðunar að úrskurðum áfrýjunarnefndar samkeppnismála sé ekki treystandi þá er ástæða til að íhuga styrkingu á umgjörð áfrýjunarnefndarinnar. Einnig gæti Samkeppniseftirlitið beitt sér fyrir breytingum á samkeppnislögum til að „leiðrétta“ rangar niðurstöður áfrýjunarnefndar ef um slíkt væri að ræða að mati eftirlitsins.

Hafa ber einnig í huga að svigrúm dómstóla til að „móta réttinn“ á sviði samkeppnismála er takmarkað,“ útskýrir Heimir Örn.

Að mati Hallmundar er sú leið sem valin er í frumvarpinu – að heimila fyrirtækjum að leita til dómstóla þó svo að úrskurður áfrýjunarnefndar liggja ekki fyrir – skynsamleg. Þá hafi fyrirtækin val um það hvaða leið skuli farin.

Tillögur frumvarpsins fela í sér mikilvæg og nauðsynleg framfaraskref fyrir framkvæmd samkeppniseréttar á Íslandi.

Hallmundur Albertsson, einn af eigendum VÍK lögmannsstofu



„Samsvarandi reglur eru í gildi í lögum um Póst- og fjarskiptastofnun og hefur það gefist ágætlega. Í stærri málum standa oft líkur til þess að mál muni fara upp allt dómskerfið og þá er óþarfi að lengja leiðina með því að skikka aðila til að fara fyrir áfrýjunarnefnd og eiga mögulega þrjú dómstig eftir þegar niðurstaða þar liggur fyrir. Það má líka velja því fyrir sér hvort áfrýjunarnefndin sé orðin óþörf,“ nefnir Hallmundur.

Allar líkur séu á því að vægi nefndarinnar muni minnka verulega.

Einbeiti sér að brýnni málum

Aðrar breytingar sem lagðar eru til með frumvarpinu eru meðal annars þær að heimild Samkeppniseft-

irlitsins til íhlutunar án brots verði felld brott, komið verði á sjálfsmati fyrirtækja á því hvort skilyrði séu uppfyllt fyrir undanþágum frá bannákvæðum laganna, veltumörk tilkynningaskyldra samruna verði hækkuð um fimmtíu prósent og málsmeðferð samrunamála bætt.

Heimir Örn segir brýnt að verkefni Samkeppniseftirlitsins sé miðuð við þau sem ætla megi að mestu máli skipti um ótruflað gangverk samkeppni á íslenskum mörkuðum.

„Þótt í hinum fullkomna heimi væri eftir atvikum gott að allt sem hugsanlega gæti haft einhver áhrif á samkeppni fengi skjóta og óskeikula skoðun eftirlitsstjórnvalds þá lifum við ekki í þeim heimi. Því þarf, við útfærslu samkeppnisreglna og málsmeðferðar samkeppnismála, að gera sér grein fyrir þeim takmörkunum sem þetta kerfi, eins og önnur kerfi, býr við. Frumvarpið er gott skref til móts við það sjónarmið,“ nefnir Heimir Örn.

Hallmundur segir að skilvirkni samkeppniseftirlits snúist ekki hvað síst um að sá mannauður sem sé til staðar til þess að sinna eftirlitinu sé nýttur á sem bestan hátt.

„Því tel ég að þær breytingar sem stuðla að því að Samkeppniseftirlitið einbeiti sér að þeim málum sem mestu máli skipta séu mikilvægastar,“ segir hann.

Kvika í Bretlandi sækir um eignastýringarleyfi

Kvika Securities, félag Kviku banka í Bretlandi, hyggst sækja síðar á árinu um leyfi til eignastýringar í landinu. Þetta kemur fram í fjárfestakynningu Kviku sem gefin var út í liðinni viku samhliða ársuppgjöri bankans.

Breska fjármálaeftirlitið veitti Kviku Securities sem kunnugt er starfsleyfi til að stýra sérhæfðum sjóðum í byrjun síðasta árs en auk þess hefur félagið leyfi til þess að veita almenna ráðgjafarþjónustu í landinu.

Samkvæmt bresku fyrirtækjaskránni stofnaði Kvika Securities félagið KKV Investment Management í síðasta mánuði en í almenntri lýsingu á félaginu er tekið fram að það starfi á sviði sjóðastýringar.



Gunnar Sigurðsson, framkvæmdastjóri Kviku í Bretlandi.

Tekjur Kviku Securities námu tæpum 2,5 milljónum punda, jafnvirði um 405 milljóna króna, á síðasta ári, að því er segir í kynningunni, en til samanburðar voru tekjur félagsins 309 þúsund pund árið 2018. Hagnaður félagsins var 829 þúsund pund í fyrra borið saman við 189 þúsund punda tap árið 2018.

Eignir Kviku í Bretlandi nema um fjórum milljónum punda og eru eignir í stýringu um sjötíu milljónir punda. – kjj

Fjárfestingafélag Bjarna keypti í Festi

Bjarni Ármannsson, fjárfestir og forstjóri Iceland Seafood International, keypti á liðnu ári 1,1 prósent hlut í Festi, móðurfélagi N1, Krónunnar og Elko. Er hluturinn metinn á um 460 milljónir króna miðað við núverandi gengi hlutabréfa í félaginu.

Samkvæmt ársreikningi Festar fyrir síðasta ár, sem birtur var í síðustu viku, átti fjárfestingafélagið Sjávarsýn, sem er í eigu Bjarna, alls 3,75 milljónir hluta að nafnvirði í félaginu í lok síðasta árs. Dugar sá eignarhlutur til þess að skila félagi Bjarna á lista yfir tuttugu stærstu hluthafa Festar.

Gengi hlutabréfa í Festi hefur lækkað um rúmlega eitt prósent það sem af er árinu en bréfin hafa fallið um ríflega ellefu prósent í verði frá því í byrjun síðustu viku.



Bjarni Ármannsson, fjárfestir og forstjóri Iceland Seafood.

Sé litið til síðustu tólf mánaða nemur gengishækkun bréfanna rúmum tuttugu prósentum.

Eignarhlutur Sjávarsýnar í Festi mun aukast enn frekar ef fyrirhuguð kaup síðarnefnda félagsins á Íslenskri orkumiðlun, sem selur raforku til heimila og fyrirtækja, ganga eftir en samkvæmt kaupsamningi er gert ráð fyrir að hluthafar orkufyrirtækisins, þar á meðal Sjávarsýn með um

þrjátíu prósent hlut, muni fá meðal annars afhenta hluti í Festi sem endurgjald. Bjarni stofnaði Íslenska orkumiðlun ásamt Magnúsi Júlíussyni, framkvæmdastjóra félagsins.

Fjárfestingafélag Bjarna, sem tók við sem forstjóri Iceland Seafood International í byrjun síðasta árs, fer með um ellefu prósent hlut í sjávarútvegsfyrirtækinu en það var skráð á aðallista Kauphallarinnar í október. Jafnframt fjárfesti félagið í VÍS um miðjan janúarmánuð og heldur nú á um 3,6 prósent hlut í tryggingafélaginu að virði um 730 milljónir króna.

Sjávarsýn hagnaðist um 1,8 milljarða króna árið 2018 en heildareignir fyrirtækisins námu þá 6,3 milljörðum króna. – kjj



Nýr Mercedes-Benz GLS.

Áreynslulausir yfirburðir.

Nýr GLS býður upp á meiri þægindi, fullkomnari tæknibúnað og enn meiri lúxus. GLS er með sæti fyrir 7 manns. Skilvirk 9 þrepa sjálfskipting, fullkomin loftpúðafjöðrun og 4MATIC fjórhjóladrifið bregðast hárrétt við ólíkum aðstæðum og MBUX-margmiðlunarkerfið lagar sig að venjum þínum.

Komdu og kynntu þér nýja GLS. Við hlökkum til að sjá þig.

GLS 350d Progressive
286 hestöfl, 3.500 kg dráttargeta

Verð 15.590.000 kr.

Mercedes-Benz
The best or nothing.





Verðmatið er 20 prósentum yfir markaðsgengi. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON

Fjarskiptin ekki næm fyrir veirunni

Ólíklegt er að kórónafaraldurinn muni hafa mikil neikvæð áhrif á íslensku fjarskiptafélögin sem eru ónæmari en áður fyrir fjölda ferðamanna á Íslandi. Þá mun símnotkun og sjónvarpsáhorf fremur aukast en hitt. Þetta kemur fram í nýju verðmati Capacent á Símanum sem birt var í fyrradag. Verðmatsgengið er 6,5 krónur á hlut sem er um 20 prósentum yfir markaðsgengi Símans eftir að markaðurinn lokaði í gær.

„Það er erfitt að sjá að Covid 19 hafi mikil áhrif á fjarskiptafyrirtækin nema allt fari á versta veg. Frekar má reikna með að notkun á síma og sjónvarpsáhorf stórauðist þegar mælt er með að fólk haldi sig innandyra og forðist samkomur og mannámót,“ skrifar greinandi Capacent.

56,8

milljarðar króna er verðmat Capacent á Símanum.

„Ást á tímum kórónaveirunnar verður líklega stafræn frekar en hlíðræn líkt og á tímum kólerunnar. Eftir breyttar reglur um reiki hefur samdráttur í komu ferðamanna mun minni áhrif á afkomu símafyrirtækja en áður.“

Greinandi Capacent segir að uppgjör Símans fyrir árið 2019 undirstriki aukna markaðshlutdeild og sterkari stöðu fyrirtækisins á fjarskiptamarkaði. Verðmat Capacent á Símanum hljóðar upp á tæplega 56,8 milljarða en eldra verðmat hljóðaði upp á 51,4 milljarða. Verðmatið hefur því hækkað um rúm 10 prósent sem skýrist af lægri fjármagnskostnaði.

Þá nefnir greinandinn að kröftugur vöxtur hafi verið í sjónvarpstekjum sem jukust um 17 prósent milli ára. Sjónvarpstekjur voru 19,3 prósent tekna Símans árið 2019 en 14,5 prósent árið 2017. Auk þess hafi vöxtur í upplýsingatækni komið á óvart en tekjur Sensa jukust um 11,4 prósent milli ára. – þfh

Hið ósagða skiptir máli í samskiptum á vinnustað

Óyrt samskipti eins og líkamstjáning og andlitstjáning hafa áhrif á tilfinningalega liðan starfsmanna. Stjórnendur geta aukið ánægju starfsmanna og afköst með því að bæta slík samskipti. Þurfa að vera meðvitaðir um skilaboðin sem þeir senda. Óyrt samskipti talin allt að 90 prósent af öllum samskiptum.

Samskipti snúast ekki bara um hvað við segjum heldur hvernig við segjum það. Hið óyrta leikur lykilhlutverk í félagslegum samskiptum, og þess vegna er mikilvægt fyrir stjórnendur að vera meðvitaðir um óyrt samskipti og áhrif þeirra á liðan starfsfólks,“ segir Hildur Vilhelmsdóttir, sem hefur lokið meistaranámi í mannauðsstjórnun. Hún mun kynna niðurstöður rannsóknar sem hún byggði meistararitgerð sína á, á morgunfundi Stjórnvísí þann 10. mars. Markmið rannsóknarinnar var að kanna tengsl á milli upplifunar af óyrtum samskiptum yfirmanns og tilfinningalegrar liðanar starfsfólks.

„Óyrt samskipti eru öll þau skilaboð sem við sendum frá okkur fyrir utan tungumálið sjálft, til dæmis í gegnum svipbrigði, augnsamband, raddblæ, tónhæð, handahreyfingar og snertingu,“ segir Hildur en talið er að óyrt samskipti séu allt að 90 prósent af öllum samskiptum. Þrátt fyrir það eru óyrt samskipti lítið rannsakað viðfangsefni á sviði stjórnunar.

„Fyrirtæki eiga mikið undir því að starfsfólki liði vel í vinnunni. Afköst verða meiri, ólíklegra er að fólk verði fyrir kulnun í starfi og ánægja starfsfólks dregur úr starfsmannaveltu. Þegar aðeins um 10 prósent samskipta eru orðaskipti skiptir miklu máli að huga að hinu ósagða,“ segir Hildur.

Í rannsókninni var einblínt á þrjár gerðir tilfinningalegrar liðanar sem að sögn Hildar eru mikilvægar þegar kemur að liðan starfsfólks í vinnu. Þær eru tilfinningalegur stuðningur, tilfinningaleg vinna og tilfinningalegt gildi. Niðurstöðurnar, sem byggðu á svörum frá átta hundruð manns á vinnumarkaði, sýndu sterk tengsl á milli óyrtrar hegðunar í heild og allra þriggja þátta tilfinningalegrar liðanar. Jafnframt sýndu þær að líkamstjáning og andlitstjáning hefðu mest áhrif á alla þrjá þætti tilfinningalegrar liðanar starfsfólks. Hvorki nánd né raddblær reyndust skýra tilfinningalega liðan starfsfólks en aðrar rannsóknir hafa sýnt fram á tengsl þar á milli.

„Það sem hélt mér við efnið voru allar þessar sögur sem ég fékk um upplifun starfsmanna af yfirmönnum sínum, fyrrverandi eða núverandi, og samskiptahegðun þeirra. Það hófðu flestir einhverja sögu að segja. Einn minnstist á að yfirmaður



Hildur segir að mestu máli skipti að stjórnendur séu meðvitaðir um sína eigin hegðun. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Þrír þættir tilfinningalegrar liðanar

- Tilfinningalegur stuðningur frá yfirmönnum felst m.a. í því að þeir séu aðgengilegir, hlusti á starfsfólk og gefi því ráð, hvort sem það er varðandi málefni sem eru með beinum eða óbeinum hætti tengd vinnunni. Slíkur stuðningur er mikilvægur innan fyrirtækja og hefur viðtæk áhrif á frammistöðu starfsfólks.
- Tilfinningaleg vinna snýr að því að stjórna meðvitað þeim tilfinningum sem sýndar eru innan vinnustaðar. Hún getur

- krafist mikillar andlegrar orku sem getur leitt til streitu og óánægju. Því er ávinningur í því fyrir bæði starfsfólk og ekki síður fyrirtæki í heild að reynt sé að draga úr tilfinningalegri vinnu með jákvæðum samskiptum.
- Tilfinningalegt gildi er jákvætt eða neikvætt mat einstaklings á umhverfi sínu eða einstaklingum innan þess. Jákvætt tilfinningalegt gildi eykur líkur á starfsánægju og almennri jákvæðri hegðun í vinnunni.

hans hefði alltaf staðið yfir sér þegar hann kom að skrifborðinu til að ræða málin,“ segir Hildur. Spurð um algengustu dæmin segir Hildur að mörg snúist um að sýna vald í gegnum líkamsbeitingu, hvort sem það er ætlunin eða ekki.

„Þú sest kannski ómeðvitað við endann á stóru fundarborði þegar þú ert á fundi með starfsmanni og þá er strax komin ákveðin valdafjarlægð í samtalinu sem dæmi. Það er svo upplifun starfsmannsins af hegðun yfirmannsins sem hefur áhrif á tilfinningalega liðan þeirra og hegðun í kjölfarið. Því

ættu stjórnendur að huga að því að sýna hegðun sem ýtir undir að þeir séu aðgengilegir og starfsmenn upplifi að þeir geti leitað til yfirmannsins,“ segir Hildur.

Að baki óyrtum samskiptum felst sjaldan einbeittur ásetningur heldur eru þau að mestu leyti ómeðvituð sem gerir það að verkum að erfitt getur reynt að stjórna hegðun sinni til lengri tíma. Hildur segir að mestu máli skipti að stjórnendur séu meðvitaðir um sína eigin hegðun og hvaða áhrif hún getur haft á aðra.

„Stjórnendur þurfa að vera meðvitaðir um hvaða skilaboð þeir

Yfirmenn geta til dæmis lagt áherslu á að halda augnsambandi við starfsfólk sitt í samskiptum og sýna jákvæð svipbrigði eins og bros.

senda frá sér, ekki aðeins upp á sinn eigin trúverðugleika og framkomu heldur einnig í tengslum við liðan starfsfólks. Óyrt samskipti eiga sér djúpar og frumstæðar rætur, og þess vegna er gott að staldra við og hugsa um hvaða skilaboð þú ert að senda frá þér og hvort skilaboðin séu þau sem þú ætlaðir að senda. Það er hægt að spyrja sig hvernig líkamstjáningin og svipbrigðin voru á síðasta fundi eða í samtalinu áðan,“ segir Hildur.

„Yfirmenn geta til dæmis lagt áherslu á að halda augnsambandi við starfsfólk sitt í samskiptum og sýna jákvæð svipbrigði eins og bros. Þeir geta reynt að vera með afslappaða og líflega líkamsstöðu, til dæmis með því að nota hendurnar þegar þeir tala. Sé það gert er það líklegt til að hafa jákvæð áhrif á liðan starfsfólks og reksturinn,“ bætir hún við. Morgunfundur Stjórnvísí verður haldinn í Veröld – húsi Vigdísar Finnbogadóttur. thorsteinn@frettabladid.is

Hætta á „alvarlegum samkeppnishindrunum“

Samkeppniseftirlitið telur að viðræður þriggja stærstu fjarskiptafélaga landsins um möguleika á samstarfi við uppbyggingu fjarskiptainnviða geti skapað hættu á alvarlegum samkeppnishindrunum.

Jafnframt segir eftirlitið viðræðurnar þess eðlis að þær geti stefnt í hættu því, sem stofnunin telur, mikilvæga markmiði að innviðasamkeppni, en ekki samvinna keppinauta, skapi meginhvatan fyrir fjárfestingu og hraða uppbyggingu grundvallarinnviða á borð við 5G. Þetta kemur fram í nýlegu minnisblaði sem Samkeppniseftirlitið hefur unnið í kjölfar viðræðna við félögin þrjú og nánari athugun á áformum þeirra.



Páll Gunnar Pálsson, forstjóri Samkeppniseftirlitsins.

Eins og kunnugt er greindu félögin – Síminn, Sýn og Nova – frá því í lok síðasta árs að þau hefðu undirritað viljayfirlýsingu um viðræður um möguleika á samnýtingu og samstarfi við uppbyggingu fjarskiptainnviða.

Var tekið fram í tilkynningu að markmið viðræðna félaganna væri að „kanna möguleika á því að vinna að hagkvæmri nýtingu

framleiðsluþátta þjóðfélagsins, draga úr umhverfisraski og auka almannaoöruggi með því að eiga með sér samstarf um uppbyggingu fjarskiptainnviða“.

Í minnisblaði Samkeppniseftirlitsins segir að þegar efni umræddrar yfirlýsingar sé virt og horft sé til þess sem fram hafi komið á fundum eftirlitsins með félögunum sé ljóst að efni komandi viðræðna sé „lítt skilgreint og afar opið“. Þannig hafi komið fram á fundunum að mögulegir samstarfsfletir félaganna væru óskilgreindir og algjörlega ómótaðir. Félögin hafi ekki fundað sín á milli og fjallað um hvað samstarfið eigi í raun að fela í sér.

Til marks um ólíka sýn félaganna

bendir Samkeppniseftirlitið á að á fundunum hafi annars vegar komið fram hugmyndir um að samstarfið geti verið á afar breiðum grundvelli þar sem stofnnet, aðgangsnét og farnet yrðu til umræðu. Fleiri fyrirtæki geti þá mögulega komið að viðræðunum með það að markmiði að gera breytingar sem feli í sér að eitt fyrirtæki fari með rekstur allra fjarskiptainnviða hér á landi.

Hins vegar hafi komið fram hugmyndir í þá veru að viðræðurnar megi ekki vera of viðamiklar, heldur verði að snúast um afmarkað samstarf.

Samkeppniseftirlitið áréttar jafnframt í minnisblaðinu að viðræður félaganna geti haft mikil

áhrif á samkeppni á fjarskiptamarkaði, enda stefni félögin, sem séu með yfirburðahlutdeild á markaðinum, að samstarfi sem leiði til „minni fjárfestingaþarfar“.

Eftirlitið segir nær ómögulegt, í ljósi ólíkra áherslna félaganna, að viðræðurnar feli ekki í sér könnun á möguleikum á því að samræma að einhverju leyti afstöðu þeirra til þess að forsendur skapist fyrir meðal annars samrekstri eða samnýtingu fjarskiptainnviða þar sem eftir atvikum samkeppni ríkir í dag.

„Slíkt samstarf er að öðru jöfnu ólöglegt,“ segir í minnisblaði eftirlitsins. Sjálfstæðar fjárfestingar keppinauta séu grundvallarþáttur í innviðasamkeppni. – kj

Miklu meira en bara ódýrt



ViAir 12V loftdælur
í miklu úrvali



frá 3.995



Viðgerðar-
kollur

7.495



Viðgerðarbretti

4.895



Jeppatjakkur
2.25T 52cm

12.995



Hjólattjakkur
2T m/tösku

9.795



Vélagálgi 2T

49.999



Álskóflur

1.999



Vélastandur 500kg

9.985



AirBrush
loftdæla

19.995



6T Búkkar
605mm Par

9.999



Startkaplar

frá 1.495



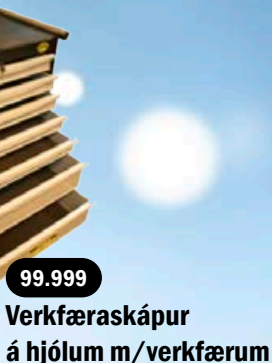
Hleðslutæki 12V 6A

4.995



Verkfæraskápur
á hjólum

34.995



Verkfæraskápur
á hjólum m/verkfærum

99.999



1/2 Toppasett

7.995



1/4 Toppasett

3.995



1/2+1/4
Toppasett Kraft-
mann 94stk

14.995



Verkfærasett
108 stk

5.995



Mikið úrval af
verkfæratöskum

frá 795



Steðjar í
miklu úrvali



Vice Multi
angle

6.985



Skrall-lyklar 8-17

4.995

Fjöltengi í miklu úrvali,
1.5M/3M/5M 3/
4/5/6/8 tengla



Ranamyndavél

15.995



Lunchbox útvarp
ryk/regn/
frostpólið

24.995



Verðmæta-
skápar

frá 4.995



Sandkassa-
grafa

4.995



Lyklabox
í miklu
úrvali



Verkfærasett

4.995



Barnaverkfærasett

2.985



Lím-
byssur

frá 995



Vasaljós og lugtir,
yfir 30 gerðir



Flísa-sög 80mm

13.995



Scanslib Hverfisteinn

frá 19.995



Silverline LI-ion
18V hleðslubor-
vél 13mm

9.999



Fjölsög
Höfftech

5.999



Rafmagnsvirtaliur
í miklu úrvali



Útskurðarsett



Súluborvél 350W
(m/skrúfstykki)

19.995



Metabo
KS216 bútsög

16.995



SDS Lofthöggvél GMC
SDS vélar frá 9.999,-

14.995

Myndlistavörur í miklu úrvali inn á:



Listverslun.is



Verkfæralagerinn

Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, sími 588 6090, vl@verkfaeralagerinn.is
Mán.-fim. kl. 9-18, fös. kl. 9-18:30, lau. kl. 10-18, sun. kl. 12-17

Fjármálaráðherrar heita aðgerðum

Fjármálaráðherrar sjö stærstu iðnríkja heims lofa að grípa til aðgerða til þess að örva heimshagkerfið sem hefur orðið fyrir þungu höggi vegna kórónaveirunnar. Bankastjóri Englandsbanka gerir ráð fyrir „kröftugum“ viðbrögðum stjórnvalda og seðlabanka.

Kristinn
Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is



Fjármálaráðherrar og seðlabankastjórar margra vest-rænna ríkja hétu því í gær að grípa til aðgerða til þess að milda það högg sem heimsbúskapurinn verður fyrir vegna hraðrar útbreiðslu COVID-19.

Í yfirlýsingu sem fjármálaráðherrar sjö helstu iðnríkja heims, G7-hópsins, sendu frá sér í kjölfar símafundar þeirra um miðjan gærðag var tekið fram að hvert ríki fyrir sig hefði lofað aðgerðum til þess að blása lífi í efnahag sinn. Þó var ekki útskýrt nánar um hvers konar aðgerðir gætu verið að ræða.

„Í ljósi mögulegra áhrifa Covid-19 á heimshagvöxt ítrekum við loforð okkar um að nota öll viðeigandi töl til þess að stuðla að sterkum og sjálfbærum vexti og verjast áhættu,“ sagði í yfirlýsingu fjármálaráðherranna.

Ráðherrarnir hétu því jafnframt að auka ríkisútgjöld til þess að annars vegar tryggja að heilbrigðiskerfi gætu brugðist við kórónafaraldrinum og hins vegar örva hagkerfi heimsins.

Efnahags- og framfarastofnun Evrópu varaði við því á mánudag að útbreiðsla veirunnar ætti eftir að hafa alvarlegar afleiðingar fyrir heimshagkerfið. Hún væri raunar mesta ógn við fjármálakerfi heimsins frá því í fjármálakreppunni árið 2008. Sérfræðingar stofnunarinnar hafa lækkað hagvaxtarspá sína fyrir árið úr þremur prósentum í 1,5 prósent.

Mark Carney, bankastjóri Englandsbanka, sagði í gær að áhrif kórónaveirunnar „gætu orðið mikil“ en mestu áhrifin kæmu líkast til fram á einum eða tveimur ársfjórðungum.

Í áður nefndri yfirlýsingu fjármálaráðherra G7-rikkjanna sagði jafnframt að seðlabankar ríkjanna myndu „áfram gegna skyldum sínum og stuðla að verðstöðugleika og efnahagsvexti á sama tíma og þeir viðhalda sveigjanleika fjármálakerfisins,“ eins og það var orðað, en greinendur sem Financial Times ræddi við telja orðalagið gefa til kynna að



Efnahags- og framfarastofnun Evrópu lækkaði hagvaxtarspá sína um helming í byrjun vikunnar vegna áhrifa COVID-19 faraldursins og gerir nú ráð fyrir 1,5 prósentu heimshagvexti í ár í stað þriggja prósentu. MYND/AFP

umræddir seðlabankar undirbúi nú að lækka vexti og veita auknu lausafé út í hagkerfi sín.

G7-hópurinn lýsti jafnframt yfir stuðningi við þá ákvörðun Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og Alþjóðabankans að opna lánalínur til þeirra ríkja sem gætu átt erfitt með að bregðast við faraldrinum vegna lausafjárþurrðar.

„Fjármálaráðherrar og seðlabankastjórar G7-rikkjanna eru reiðubúnir til þess að vinna frekar saman að tímabærum og áhrifaríkum aðgerðum,“ sagði enn fremur í yfirlýsingu ráðherranna.

Ástralir riðu á vaðið

Hækkarir á hlutabréfamörkuðum heimsins gengu að hluta til baka í kjölfar yfirlýsingarinnar um miðjan daginn í gær. Bandaríska hlutabréfavisitalan S&P 500 lækkaði sem dæmi um 0,5 prósent í fyrstu viðskiptum en hækkaði þó lítillega eftir að Seðlabanki Bandaríkjanna tilkynnti óvænt um hálfs prósentustígs vaxtalækkun síðdegis í gær. Evrópsk hlutabréf, sem hækkuðu verulega í verði fyrir hádegi, gáfu aðeins eftir í kjölfar yfirlýsingarinnar og enduðu dag-

inn í um það bil tveggja prósentu hækkun. Seðlabanki Ástralíu reið fyrstur seðlabanka á vaðið aðfaranótt þriðjudags og lækkaði stýrivexti sína um 0,25 prósentustig. Seðlabanki Malasíu fylgdi í kjölfarið með sams konar lækkun.

Í tilkynningu frá Seðlabanka Ástralíu var tekið fram að kórónaveiran hefði „veruleg áhrif“ á hagkerfi landsins. Áströlsk stjórnvöld staðfestu í gær að í undirbúningi væru „afmarkaðar og ákveðnar“ aðgerðir, einkum á sviði ríkisfjármála, sem miðuðu að því að blása lífi í efnahag landsins.

Carney sagðist á fundi breskrar þingnefndar í gær gera ráð fyrir „kröftugum“ viðbrögðum af hálfu stjórnvalda víða um heim. „Það er rétt að gera ráð fyrir viðbrögðum sem fela í sér bæði aðgerðir í ríkisfjármálum og af hálfu seðlabanka,“ nefndi hann.

Aðgerðirnar gætu vissulega verið ólíkar og tímasetning þeirra mismunandi en „viðbrögðin munu hafa það sameiginlega markmið að styðja við hagkerfi í gegnum krefjandi tímabil“. Samskiptalínur á milli stærstu seðlabanka heims væru opnar.

Skóðar örvunaraðgerðir

Christine Lagarde, bankastjóri evrópska seðlabankans, talaði á sömu nótum á mánudag þegar hún sagði bankann „tilbúinn til þess að grípa til viðeigandi aðgerða“ til þess að milda efnahagslegu áhrif kórónaveirunnar. Innan bankans er unnið að leiðum til þess að dæla ódýru lausafé inn í evrópskt fjármálakerfi án þess þó að stýrivextir hans, sem eru þegar neikvæðir, verði lækkaðir enn frekar.

Danae Kyriakopoulou, aðalhaf-fræðingur hugveitunnar OMFIF, segir hendur evrópska seðlabankans bundnari en annarra seðlabanka í ljósi þess að „vextir bankans eru þegar mjög lágir. Það er því erfiðara fyrir bankann að lækka þá enn frekar.“

Hún segir þessa stöðu auka líkurnar á því að bankinn skoði aðra kosti sem geti meðal annars falist í auknum ódýrum lánveitingum til banka eða frekari verðbréfa kaupum á markaði.

Samkvæmt heimildum Financial Times skoða embættismenn innan evrópska seðlabankans meðal annars að veita bönkum lán á neikvæðum vöxtum gegn því skilyrði að bankarnir láni áfram til lítilla og

Það er rétt að gera ráð fyrir viðbrögðum sem fela í sér bæði aðgerðir í ríkisfjármálum og af hálfu seðlabanka.

Mark Carney,
bankastjóri Eng-
landsbanka



Við erum reiðubúin til þess að grípa til viðeigandi og afmarkaðra aðgerða ef nauðsyn krefur.

Christine Lagarde,
bankastjóri
Evrópska seðla-
bankans



meðalstórra fyrirtækja sem glími við afleiðingar kórónaveirunnar. Lagarde gaf í skyn í yfirlýsingu á mánudag að þess háttar aðgerð væri til skoðunar.

Jafnframt kannar bankinn möguleikann á því, eftir því sem heimildir Financial Times herma, að kaupa í auknum mæli skuldabréf sem gefin eru út af fyrirtækjum, fremur en ríkjum, í því skyni að draga úr spennu á markaði fyrir fyrirtækjaskuldabréf.

Jafnvel þótt peningastefnunefnd Seðlabanka Evrópu sé ekki líkleg til þess að lækka stýrivexti bankans á fundi sínum í næstu viku telja sérfræðingar að nefndin gæti neyðst til þess að grípa til vaxtalækkana ef gengi evrunnar heldur áfram að styrkjast gagnvart bandaríkjadalnum.

„Þriggja prósentu hækkun gengis-vísitölu evrunnar undanfarnar tvær vikur er sú mesta á svo stuttum tíma í fjögur ár,“ segir Frederik Ducrozet, greinandi hjá Pictet Wealth Management. Fjárfestar geri fastlega ráð fyrir því að seðlabankinn lækki stýrivexti sína um að minnsta kosti 0,1 prósentustig í þessum eða næsta mánuði.

Þetta flytur sig ekki sjálf!

(Atvinnubílar á langtímaleigu koma hreyfingu á hlutina)

SIXT
langtímaleiga



Verð frá:
63.900 kr. á mán. án vsk.
Verð með vsk. frá: 79.236 kr. á mánuði.
Pantaðu bílinn á sixtlangtímaleiga.is.

Innifalið í langtímaleigu:

- ☒ Tryggingar og gjöld
- ☒ Dekk og dekkjaskipti
- ☒ Þjónustuskoðanir
- ☒ Hefðbundið viðhald

Sixt langtímaleiga einfaldar reksturinn
Kynntu þér kosti langtímaleigu á
sixtlangtímaleiga.is eða hafðu samband
við viðskiptastjóra Sixt í síma 540 2222
eða á vidskiptastjori@sixt.is.

GEFÐU STARFSFÓLKI UPPLIFUN Í ÖSKJU



SÉRHÖNNUM OG SÉRMERKJUM STARFSMANNAGJAFIR MEÐ UPPLIFUN AÐ ÞÍNU VALI

Hafðu samband og við útbúum persónulega starfsmannagjöf með kveðju frá fyrirtækinu, í þeim verðflokki sem þú óskar.

Þorsteinn Friðrik
Halldórsson
tfh@frettabladid.is



Ferðaþjónusta á Íslandi hefur orðið fyrir miklum höggum á síðasta eina og hálfa árinu. Kóróna-faraldurinn skekur nú heimshagkerfið og er byrjaður að hafa veruleg áhrif á ferðabókanir. Stóðir íslenskrar ferðaþjónustu voru orðnar veikar fyrir með fækkun ferðamanna og hækkun launakostnaðar. Stjórnendur í atvinnugreininni furða sig á því að stjórnvöld hafi ekki brugðist við stöðunni með afgerandi hætti enda eru miklir hagsmunir undir.

„Það hefur verið dæði hjá stjórnvöldum gagnvart ferðaþjónustu þrátt fyrir að hún sé langstærsta atvinnugrein landsins, skapi langmest af gjaldeyristekjum þjóðarinnar og veiti griðarlegum fjölda fólks vinnu. Ferðaþjónustan er samfélagslega mikilvæg atvinnugrein en það heyrir hvorki hósti né stuna frá stjórnvöldum þegar kreppir að,“ segir Styrmir Þór Bragason, forstjóri Arctic Adventures.

„Það var að mínu mati hálfgerð andvaraleysi þegar WOW fór, líklega vegna þess að áhrifanna fór ekki að gæta strax. Það hefði þurft að grípa til einhverra aðgerða þá, en það er auðvelt að vera vitur eftir á,“ segir Ingibjörg Ólafsdóttir, framkvæmdastjóri Hótel Sögu.

„Núna er bókunartímabilið fyrir sumarið í fullum gangi og við fylgjumst með fréttum af veirunni vegna þess að hún getur haft miklar afleiðingar. Síðasta sumar var rólegt og við í ferðaþjónustunni megum alls ekki við slöku sumri í ár,“ bætir hún við.

Björn Ragnarsson, framkvæmdastjóri Kynnisferða, segir að staðan í ferðaþjónustunni hafi verið þung í töluverðan tíma. Ferðaþjónustan hafi kallað eftir aðkomu stjórnvalda eftir fall WOW air sem miðar að því að styðja við greinina og hvetja ferðamenn til að koma til landsins.

„Einn þáttur í því er framboð flugsæta og hvernig við getum hvatt flugfélög til að auka framboðið. Það væri mögulega hægt með því að veita afslætti af lendingargjöldum í gegnum Isavia. Annar þáttur er öflugt markaðsstarf. Maður skilur ekki hvers vegna stjórnvöld voru ekki fljótari að bregðast við. Ef við-brögðin hefðu verið þau að setja strax meiri pening í markaðsstarf og búa til hvata fyrir flugfélög til að koma til landsins hefðum við örugglega ekki séð jafn mikinn samdrátt,“ segir Björn sem bendir á að ferðamenn skili griðarlegum fjármunum í rikissjóð í gegnum virðisaukaskatt, áfengisgjöld og önnur opinber gjöld.

„Það má velta því fyrir sér hversu miklum tekjum ríkið hefur tapað frá falli WOW air. Í okkar tilfelli dróst veltan saman um meira en 600 milljónir króna á milli árunna 2018 og 2019. Þetta þýðir töpuð störf og tapaðar skatttekjur,“ segir Björn.

Styrmir hjá Arctic Adventures nefnir að ferðaþjónustan sé til-
tölulega óþroskuð atvinnugrein og kannski hafi hún þess vegna ekki náð að stimpla sig inn í stjórnkerfið með sama hætti og sjávarútvegur eða álíðnaður. „Það er mikilvægt að stjórnvöld kynni sér greinina og átti sig á því hversu miklir hagsmunir eru undir.“

Staðan mun ekki batna milli ára
Kóróna-faraldurinn bætist við erfiðleikana sem ferðaþjónustan hefur glímt við í kjölfar gjaldþrots WOW air og kyrrsetningar Boeing MAX-vélanna.

Yfir þrjú þúsund manns hafa látist af völdum COVID-19 faraldursins, sem kórónaveiran veldur, á heimsvísu. Faraldurinn var í fyrstu bundinn við Kína en þegar ljóst var í síðustu viku að hann hefði borist til Evrópu greip um sig ötti á mörkuðum. Áhrifin eru nú þegar farin að segja til sín í bókunum á flugferðum og afþreyingu um allan



Styrmir Þór Bragason, forstjóri Arctic Adventures, segir að nýtingarhlutfall fastafjármuna sé ekki nema um 25 prósent hjá mörgum félögum. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

Heyrist hvorki hósti né stuna nú þegar kreppir að

Afbókanir og samdráttur vegna kórónaveirunnar vofa yfir ferðaþjónustunni. Mikil óvissa um hver áhrifin verða á fjölda ferðamanna í sumar. Ferðaþjónustan var í þröngri stöðu fyrir. Mörg fyrirtæki með slæma lausafjárstöðu tapa fyrirframgreiðslum. Stjórnendur furða sig á aðgerðaleysi stjórnvalda.

Ástandið minnir óneitanlega á hvernig þetta var eftir hryðjuverkaárásirnar kenndar við 11. september þegar við stóðum frammi fyrir algjörrri óvissu.

Hrönn Greipsdóttir, framkvæmdastjóri Eldeyjar



heim. Samtök ferðaþjónustunnar hafa greint frá því að íslensk fyrirtæki hafi fengið fjölda fyrirspurna frá erlendum ferðamönnum sem eiga bókadar ferðir til landsins. Þeir spyrji um afbókunarskilmála vegna

veirufaraldursins.

„Ástandið minnir óneitanlega á hvernig þetta var eftir hryðjuverkaárásirnar kenndar við 11. september þegar við stóðum frammi fyrir algjörrri óvissu um hver áhrifin yrðu og hversu lengi þau myndu vara. Mun þetta styrkja eða veikja Ísland sem áfangastað og hversu langan tíma tekur að vinna traustið upp aftur?“ spyr Hrönn Greipsdóttir, framkvæmdastjóri Eldeyjar TLH, sem fjárfestir í afþreyingartengdri ferðaþjónustu.

Arctic Adventures, sem er eitt stærsta ferðaþjónustufyrirtæki landsins, selur og sér um framkvæmd ferða og afþreyingar um allt land, svo sem köfun, snjóleðaferðir, flúðasiglingar, hvalaskoðun, ferðir í ísgöng og hellaferðir. Velta fyrirtækisins er um sjö milljarðar.

Arctic Adventures sagði upp níu starfsmönnum, bæði á Íslandi og Vilnius, í lok febrúar og endurskoðaði framboð ferða næstu mánuði til

að bregðast við væntum samdrætti í fjölda ferðamanna vegna kórónaveirunnar.

„Bókunarstaðan hjá okkur er nokkuð góð en auðvitað veit maður ekki hvernig þetta spilast út með veiruna. Við áttum von á erfiðu ári og höfðum sett okkur í stellingar fyrir það, til dæmis með því að lækka rekstrarkostnað og safna lausafé. Síðasta ár var erfitt hjá mörgum fyrirtækjum og það er deginum ljósara að staðan hefur ekki batnað og mun ekki batna á þessu ári,“ segir Styrmir Þór.

„Nýtingarhlutfall fastafjármuna, sem er einn helsti rekstrarmælikvarðinn í ferðaþjónustu, liggur á bilinu 75-85 prósent hjá okkur en hjá flestum sem maður ræðir við er hlutfallið ekki nema 25 prósent. Það er alveg ljóst að ef flugfélag væri að keyra á 25 prósent nýtingarhlutfalli væri það ekki lengi í rekstri. Dæmið gengur ekki upp til lengdar,“ bendir Styrmir á.

Ingibjörg hjá Hótel Sögu segir að hótelið hafi ekki verið með margar bókanir frá Asíu þegar veiran fór að breiðast út og afbókanir hafi því verið fáar hingað til. Aftur á móti sé erfitt að átta sig á því hvernig staðan muni þróast. Þá nefnir hún að aukið framboð af hótélherbergjum og minni eftirspurn hafi valdið því að tekjur á hvert herbergi hafi lækkað um tæplega fjórðung á milli ára í janúar og febrúar.

„Það er ógnvænlegt að sjá svona mikla lækkun,“ segir Ingibjörg og bætir við að hart sé í ári hjá mörgum hótélum og ferðaþjónustufyrirtækjum.

„Það hjálpar svo ekki til að bankarnir halda að sér höndum. Þetta er sá tími þegar fyrirtæki í ferðaþjónustu hafa þurft að fá smá fyrirgreiðslu inn í sumarið og sérstaklega núna eftir erfitt rekstrarár. Síðan kemur kórónaveiran. Þetta er skrítið ástand og óvíst hvernig fer,“ segir Ingibjörg.



Samtök ferðaþjónustunnar gagnrýna framlög til Íslandsstofu

Stjórnvöld undirrituðu í síðustu viku nýjan þjónustusamning um starfsemi Íslandsstofu. Grunnurinn í fjármögnun Íslandsstofu er markaðsgjald sem fyrirtækin í landinu greiða auk framlags atvinnu- og nýsköpunarráðuneytis sem samkvæmt samningnum verður 1.575 milljónir króna á árunum 2020-2024, eða 300 til 375 milljónir króna á ári.

„Íslandsstofa er nú betur í stakk búin en nokkru sinni áður til að leiða markvissa sókn á erlenda markaði,“ sagði Guðlaugur Þór Þórðarson utanríkisráðherra við tilefnið.

„Samningurinn felur í sér að unnið verður að því að efla samkeppnisstöðu íslensks atvinnulífs á erlendum mörkuðum, sem og laða erlenda ferðamenn og fjárfestingu til landsins, sem styrkir stöðir efnahagslífsins. Því er mikilvægt að hann skuli vera í höfn,“ sagði Bjarni Benediktsson, fjármála- og efnahagsráðherra.

Samtök ferðaþjónustunnar gagnrýndu samninginn og sögðu mikil vonbrigði að

framlög ríkisins til markaðssetningar fyrir íslenska ferðaþjónustu skuli lækka á næstu árum. Bentu samtökin á að til samanburðar jafngildi heildarframlögin til fimm ára aðeins eins og hálfes fjármagni sem samkeppnislöndin Noregur og Finnland verja hvort um sig til sams konar markaðssetningar miðað við hverjar 2 milljónir ferðamanna.

„Nú þegar íslensk ferðaþjónusta stendur frammi fyrir sífellt erfiðara rekstrarumhverfi, minnkandi eftirspurn og ýmsum neikvæðum ytri áhrifum er bráðnauðsynlegt að ríkið auki við fjárfestingu sína í markaðssetningu á verðmætum mörkuðum ferðaþjónustunnar. Slík fjárfesting er ein besta leiðin til að örva atvinnulíf og hagkerfi í niðursveiflu og myndi skila óumdeilanlegum árangri í formi gjald-eyristekna fyrir þjóðarbúið, skatttekna fyrir ríki og sveitarfélög, sterkari rekstri fyrirtækja og minna atvinnuleysi og þar með styðja við betri almenn lífsgæði fólks í landinu,“ sögðu samtökin á Facebook-síðu sinni en þau skora

Tapa fyrirframgreiðslum
Hrönn segir að árið 2019 hafi verið hagræðingarár hjá mörgum fyrirtækjum en hún tekur fram að hagræðing kosti sitt.

„Mörg fyrirtæki sem hafa ráðist í hagræðingar eru því í þröngri lausa-fjárstöðu og það getur skilið á milli feigs og ófeigs í ár, það er að segja, hverjir hafa aðgang að fjármagni til þess að geta fleytt sér í gegnum erfiða tíma. Hins vegar standa þau fyrirtæki betur að vígi og fókusinn er skýrari sem vissulega hjálpar,“ segir Hrönn.

Þá segir hún að ferðaþjónustufyrirtæki séu dæmigerð rekstrar-

félög sem eigi erfitt með að fjármagna sig hjá lánastofnunum þar sem eignir til veðsetningar séu oft litlar sem engar.

„Þegar betur áraði fleyttu mörg fyrirtæki sér áfram á fyrirframgreiðslum. Fyrirframgreiðslur gerðu ferðaþjónustunni kleift að vera heilsársatvinnugrein. Þær eru ódýr fjármögnun sem hægt er að nota í þeim mánuðum þegar sjóðstreymið náði ekki að mæta gjöldum,“ segir Hrönn og bætir við að nú þegar óvissan vegna kórónaveirunnar er mikil séu ferðamenn ekki endilega tilbúnir að fullgreiða ferðir með löngum fyrirvara á meðan

þeir vita ekki hvernig heimsmálin þróast.

„Bæði tapast fyrirframgreiðslur vegna minni eftirspurnar en áður og ekki síður vegna þess að fólk er ekki eins viljugt að borga fyrir þjónustu sem það er ekki vissst um að geta nýtt sér. Með fækkun ferðamanna eru einfaldlega ekki eins brýnt og áður að tryggja sér gistingu eða pláss í afþreyingu. Nú er bara vonandi að fjármögnunaraðilar hafi skilning á þessu ástandi, sem ég trúi að sé tímabundið, rétt eins og við höfum komist í gegnum aðrar dýfur í gegnum tíðina. Ástandið í dag undirstrikar enn og aftur hvað

ferðaþjónustan er útsett fyrir ytri aðstæðum ekki síður en sjávarútvegurinn ef því er að skipta. Við erum að upplifa ákveðinn aflabrest í dag en ferðamenn eru ekki eins og síldin. Þeir koma aftur,“ segir Hrönn.

Fáir samrunar gengið í gegn
Í apríl 2018 fækkaði ferðamönnum milli ára í fyrsta skiptið í átta ár og um það leyti fór að bera á orðræðu um að atvinnugreinin þyrfti á samþjöppun að halda. Fyrirtæki þyrftu að sameinast til að ná stærðarhagkvæmni.

Styrmir Þór segir að lítið hafi

Stærsta hindrunin er sú að margir fyrirtækjaeigendur eru að láta egóin sín þvælast fyrir sameiningum svo að hægt sé að búa til rekstrarhæf og burðug fyrirtæki í ferðaþjónustu.

Styrmir Þór Bragason, forstjóri Arctic Adventures



gerst í þeim efnum nema hjá Arctic Adventures sem festi til að mynda kaup á hlutum framtakssjóðsins Icelandic Tourism Fund, sem er í rekstri Landsbréfa, í fimm ferðaþjónustufyrirtækjum í lok síðasta árs.

„Það hefur lítið sem ekkert gerst í sameiningum ferðaþjónustufyrirtækja nema hjá okkur. Frá því í haust hefur legið fyrir að ferðaþjónustan þurfi að hagræða í ljósi Lífsskjarasamningsins og mikilla launahækkana sem honum fylgja. Það er fyrst og fremst gert með því að stækka einingarnar,“ segir Styrmir.

„Stærsta hindrunin,“ bætir hann við, „er sú að margir fyrirtækjaeigendur eru að láta egóin sín þvælast fyrir sameiningum svo að hægt sé að búa til rekstrarhæf og burðug fyrirtæki í ferðaþjónustu. Rekstrarumhverfi fyrirtækja er að taka sífelldum breytingum og þeir sem ekki bregðast við breyttum aðstæðum og þróast munu verða undir.“

Rútufyrirtækin Gray Line og Reykjavík Sightseeing tilkynntu Samkeppniseftirlitinu um fyrirhugaða sameiningu fyrirtækjanna um mitt síðasta ár. Rétt fyrir jól, riflega hálfu ári síðar, fékkst samþykki frá Samkeppniseftirlitinu. Samruninn hefur enn ekki gengið í gegn.

Eftirlitið er steinn í götu
Hrönn segir að innan ferðaþjónustunnar sé mikið um viðræður og þreifingar um samruna en Samkeppniseftirlitið geti hins vegar verið þrándur í götu slíkra áforma.

„Í þessu sambandi er sérkennilegt hvernig Samkeppniseftirlitið hefur litið á ferðaþjónustu. Í mínum huga er ferðaþjónustan fyrst og fremst útflutningsgrein í alþjóðlegri samkeppni en þegar kemur að því að sameina fyrirtæki hefur Samkeppniseftirlitið verið býsna strangt í skilgreiningum sínum á markaðinum og jafnvel skilgreint samkeppni innan landsfjórðunga,“ segir Hrönn og bætir við að samrunum í greininni hafi fylgt íþyngjandi skilyrði sem fæli aðra fyrirtækjaeigendur frá því að ríða á vaðið.

„Tíminn sem eftirlitið tekur sér í skoðun sína nær líka engri átt. Fyrirtækjunum blæðir á meðan þau bíða vegna þess að í samrunaferli stöðvast margt í rekstrinum. Margir leggja ekki í samruna vegna þess að þeir búast fyrirfram við löngu ferli, og að niðurstaða Samkeppniseftirlitsins verði neikvæð og dragi jafnvel úr ætluðum samlegðaráhrifum,“ segir Hrönn. Þá spyr hún hvaða sjónarmið liggi á bak við íþyngjandi skilyrði eftirlitsins og langt samrunaferli.

„Er markmiðið að ferðamaðurinn John Smith greiði sem lægst verð fyrir afþreyingu á Íslandi? Samkeppniseftirlitið þarf að taka mið af því að Ísland er í samkeppni við önnur lönd svo að hér sé hægt að byggja upp stöndug fyrirtæki. Á sama tíma maka erlend bókunar-fyrirtæki hér krókinn og stór hluti framlegðar ferðaþjónustunnar kemur aldrei til landsins. Það er sorglegt að vita til þess að fyrirtækin eru að greiða erlendum bókunarþjónustum allt upp í 25-30 prósentu þóknar,“ segir Hrönn.

Okkur hefur tekist vel til varðandi ýmsan rekstrarkostnað en þegar kemur að launakostnaði sem hlutfall af veltu munar hátt í 20 prósentu-stigum á okkur og systur-hótelum í Svíþjóð.

Ingibjörg Ólafsdóttir, framkvæmda-
stjóri Hótel Sögu.



Segir að Lífskjarasamningurinn standist ekki skoðun Launakostnaður ferðaþjónustu-fyrirtækja hefur aukist verulega á síðustu árum og hann mun fyrirsjáanlega aukast enn meira út gildistíma Lífskjarasamningsins sem nær til ársins 2022. Styrmir Þór segir að samningurinn standist enga skoðun enda hafi ekki verið neitt svigrúm fyrir launahækkanir í greininni.

„Það kallar á að fyrirtæki flytji störf út fyrir landsteinana eins og við höfum nú þegar gert. Íslensk ferðaþjónusta er í alþjóðlegri samkeppni og það segir sig sjálft að fyrirtæki í alþjóðlegri samkeppni geta ekki verið með öll störf í dýrasta landi í heimi,“ segir Styrmir Þór.

„Ef stjórnvöld hefðu skilið hvernig ferðaþjónustan virkar hefðu þau aldrei gengið inn í Lífskjarasamninginn,“ bætir hann við.

Í byrjun árs 2019 opnaði Arctic Adventures þjónustuver í Vilnius, höfuðborg Litháens, til viðbótar við þjónustuverið á Íslandi en einnig hugbúnaðarþróunardeild og markaðsdeild. Til að byrja með átti að flytja starfsemiina út í litlum skrefum en þegar í ljós kom að afköstin í Litháen voru miklu meiri en hér heima var ákveðið að hraða flutningunum.

„Við erum búin að flytja þjónustuverið, markaðsdeildina og upp lýsingatæknideildina til Litháens og einnig hluta af vörustjórnuninni. Við ákváðum að ráðast í þessar aðgerðir þegar verkalýðsfélögin stóðu í hótunum og fóru fram á launahækkanir sem voru ekki sjálfbærar,“ segir Styrmir Þór.

Sérðu fyrir þér að fleiri ferðaþjónustufyrirtæki gripi til þess að flytja hluta af starfseminni úr landi?

„Það kostar sitt og krefst stærðarhagkvæmni. Það getur verið að einhver fyrirtæki gripi til þess á endanum en þau þurfa að byrja á því að taka til heima hjá sér áður en þau eiga kost á því að flytja starfsemi út,“ segir Styrmir Þór.

Launakostnaður mun hærri en í Svíþjóð Ingibjörg segir að Hótel Saga beri sig



Meiri háttar áhrif á flugfélög

Verð hlutabréfa í Icelandair hefur lækkað um 33 prósent í Kauphöllinni á ellefu dögum. Það stóð í 8,47 krónum á hlut 21. febrúar en hefur nú lækkað niður í 5,65 krónur.

Icelandair tilkynnti á sunnudaginn að eftirspurn eftir ferðalögum á ákveðin svæði í heiminum væri að dragast saman vegna aðgerða til að hefta útbreiðslu kórónaveirunnar. Flugfélagið telur of snemmt að segja til um möguleg áhrif þessarar þróunar en hún skapi aukna óvissu þegar kemur að áætlaðri rekstrarniðurstöðu félagsins fyrir árið 2020.

Afkomuspá Icelandair Group fyrir árið 2020, sem félagið gaf út á markaðinn þann 6. febrúar síðastliðinn, er því ekki lengur í gildi og telja stjórnendur félagsins ekki mögulegt að gefa út áreiðanlega afkomuspá á þessum tímamarki vegna óvissunnar. British Airways tilkynnti á mánudaginn að félagið þyrfti að hætta við 200 flugferðir, meðal annars til Ítalíu, Þýskalands og Bandaríkjanna, til að „bregðast

við minni eftirspurn í ljósi áframhaldandi vanda mála vegna kórónaveirunnar“. Flugfélögin Ryanair, Lufthansa og EasyJet hafa brugðist við með álíka hætti.

IATA, alþjóðasamtök flugfélaga, telja að kórónaveiran hafið valdið „verulegum samdrætti í eftirspurn“. Samtökin hafa farið fram á við yfirvöld að reglugerðir, sem valda því að flugfélög missi úthlutaða afgreiðslutíma á flugvöllum ef tímarnir eru ekki 80 prósent nýttir, verði teknar úr gildi. Annars þurfi flugfélög að fljúga með tómar vélar til að halda afgreiðslutímunum.

Í umfjöllun Financial Times kemur fram að hjá einu flugfélagi hafi bókanir til Ítalíu fallið niður í núll og beiðnum um endurgreiðslur fari fjölgandi. Þá hafi heildarþóttunum hjá öðru flugfélagi fækkað um 26 prósent miðað við sama tíma í fyrra. Á sumum leiðum sé staðan þannig að helmingur farþega mæti ekki í flugið.

Skammtímaávisar í ferðaþjónustu

Launþegar í ferðaþjónustu	-9%
Október 2019 m.v. október 2018	
Bílaleigubílar	-6%
Febrúar 2019 m.v. febrúar 2018	
Framboð hótélherbergja	9%
Desember 2019 m.v. desember 2018	
Nýting hótélherbergja	-2,7
Desember 2019 m.v. desember 2018	
Velta í ferðaþjónustu	-8%
September og október 2019 miðað við 2018	

Útflutningstekjur af ferðaþjónustu	-9,4%
4. ársfjórðungur 2019 m.v. 4. ársfjórðung 2018	
Umferð um hringveginn á Suðurlandi	-11%
Janúar 2019 m.v. janúar 2018	
Erlendir ferðamenn á Íslandi um Keflavíkurflugvöll	-14,7%
Þar af Bandaríkjamenn	-34,5%
Febrúar 2019 til janúar 2020 miðað við árið á undan	

Stjórnvöld þurfa nauðsynlega að lækka skattaálgögur til að auka samkeppnishæfni landsins.

Björn Ragnarsson, framkvæmda-
stjóri Kynnisferða



saman við systurhótelin úti í heimi og samanburðurinn varpi ljósi á skakka samkeppnisstöðu þegar kemur að launakostnaði.

„Ég fékk nýlega nokkrar kennitölur frá systurhótelunum til samanburðar. Okkur hefur tekist vel til varðandi ýmsan rekstrarkostnað en þegar kemur að launakostnaði sem hlutfalli af veltu munar hátt í 20 prósentustigum á okkur og systurhótelum í Svíþjóð. Þjónustufyrirtæki eru mannfrek atvinnugrein svo launahækkanir sviða. Ofan á þetta bætast svo sértækir skattar eins og gistináttaskattur, hátt tryggingagjald og brött hækkun á fasteignagjöldum,“ segir Ingibjörg.

Björn hjá Kynnisferðum segir að það sé orðið ansi dýrt að reka mannaútskrift fyrirtæki á Íslandi.

„Ísland er dýr áfangastaður sem má fyrst og fremst rekja til launakostnaðar og verðlags. Við erum enn að berjast við þessa keðjuverkun þar sem hærri laun krefjast herra verðlags sem aftur krefst hærri launa og svo koll af kolli. Auk þess eru launatengdu gjöldin orðin ansi há þegar það sem launþegar fá í vasann er innan við 50 prósent af launakostnaði fyrirtækja. Stjórnvöld þurfa nauðsynlega að lækka skattaálgögur til að auka samkeppnishæfni landsins,“ segir Björn.

„Lykillinn að árangri í þeim rekstri sem við erum í er að ná launahlutfallinu niður og mörg fyrirtæki hafa verið að glíma við að ná hlutfallinu niður undir 50 prósent. Það er ansi erfitt að borga helminginn af tekjunum í laun og eiga síðan alla aðra kostnaðarliði eftir,“ segir Björn. Spurður hvort mörg rútufyrirtæki eigi erfitt uppdráttar svarar hann játandi og það eigi sérstaklega við um fyrirtæki sem spruttu upp á árunum 2012 til 2015.

„Við náum að hagræða í krafti stærðarinnar, til dæmis með því að samnýta betur starfsfólk milli sviða og deilda innan fyrirtækisins, en mörg smærri fyrirtæki eiga ekki kost á því,“ segir Björn. Kynnisferðir hafa til að mynda náð að endurnýja stóran hluta af bilafлотanum og nýta hann betur.

A4+

NÝR FUNDAR- & SKRIFSTOFUSTÓLL

Favor er nýr fundar- og skrifstofustóll frá EFG. Skandinavískt og ferskt yfirbragð, einstaklega þægilegur og auðveldur í notkun. Hentar vel sem skrifborðsstóll, fyrir fundarherbergi, fyrir ráðstefnusali eða í setustofuna. Tvær útgáfur með háu eða lágu baki eru í boði. Favor er gæðastóll sem þú getur skoðað og prófað í sýningarsal húsgagna í Skeifunni 17.

Komdu og skoðaðu Favor í sýningarsal húsgagna Skeifunni 17





Sheer
Driving Pleasure

NÝR BMW X3 30e PLUG-IN HYBRID.



*Drægi mðast við uppgæfnar félur framleðanda samkvæmt nýjum WLTP stöðli um drægi í raunveglegum aðstæðum.

VERIÐ VELKOMIN Í REYNSLUAKSTUR

Nýr BMW X3 Plug-in Hybrid, með einstöku xDrive fjórhjóladrifi er nú í fyrsta skipti fánlegur með rafhlöðu og drægi allt að 50 kílómetra samkvæmt nýjum samræmdum WLTP mælingum.* Bensín og rafmótor skila samtals 292 hestöflum og veita þér hina einu sönnu BMW upplifun sem gerir hverja ferð að spennandi ævintýri.

BMW X3 30e. Verð frá: 7.190.000 kr.

Nánari upplýsingar á www.bl.is

BL ehf
Sævarhöfða 2 / 110 Reykjavík
525 8000 / www.bl.is



ENNEEM / SIA / NM98375

FJALLKONAN

KRÁ & KRÆSINGAR

4. – 8. MARS

Food & Fun
BYRJAR Í DAG!Lenny Messina
heimsækir FjallkonunaSpennandi 6 rétta matseðill
undir áhrifum matargerðar
Mið austurlanda

Baladi eggaldin

Furuhnetur | Granatepli | Tahini
Pítubrauð

Shish Barak Nauta-dumplings

Skrý | Aleppo chili | Furuhnetur

Grillaður Kolkrabbi

Hvítar baunir | Chorizo | Harissa

Bleikja

Arak | Fennil | Karamelliseruð mjólk

Lambarumpsteik

Zataar kryddblanda | Mólassi
Brennt eggaldin

Halva Parfait

Ristaðar möndlur | Pressaðar döðlur

>8.900 kr.

Borðapantanir á fjallkona.is eða í síma 555 0950

Lenny Messina ...

... starfar sem yfirmatreiðslumaður á veitinga-
húsinu LOLA, sem hann rekur ásamt eiganda
staðsins Michael Ginor.LOLA á Long Island hefur hlotið fjölda verðlauna
og viðurkenninga m.a. þann mikla heiður að fá
umsögnina „excellent“ í New York Times.Staðurinn býður upp á sælkerarétti undir fjöl-
breyttum áhrifum miðjarðarhafsmatarðgerðar.

FJALLKONAN FAGNAR ÞÉR!

Hafnarstræti 1–3 > fjallkona.isMesta framlag Íslands
til loftslagsmálaÞórður
Gunnarsson,
sérfræðingur
á sviði hrávöru-
markaða og
sjálfstætt
starfandi

Í nýlegri skýrslu norrænu ráð-
herranefndarinnar um losun
gróðurhúsalofttegunda á
Norðurlöndum kom fram að losun
Íslands hefðist aukist um tæpan
þriðjung á árunum 1990 til 2017.
Töldu einhverjir þessa þróun til
marks um að Ísland væri ekki að
standa við sitt í loftslagsmálum, sér-
staklega í ljósi þess að losun hefði
dregist saman í Svíþjóð, Finnlandi
og Danmörku á sama tímabili.

Öllu minna fór fyrir ummælum
ráðherranefndarinnar í sömu
skýrslu: „Losun Íslands sýnir þó
bara einn hluta flókinnar sviðs-
myndar loftslagsmála í hnattrænu
samhengi. Raunar mætti líta losun
gróðurhúsalofttegunda á Íslandi
í jákvæðara ljósi þar sem hinir
umhverfisvænu orkugjafar sem
knýja íslenskan iðnað koma í stað
mengandi orkugjafa [sem yrðu ell-
egar nýttir] annars staðar í heim-
inum.“

Ein helsta ástæðan fyrir aukinni
losun gróðurhúsalofttegunda á
Íslandi á árunum 1990 til 2017 er
stóraukin framleiðsla áls. Fram
kemur í tölum Hagstofunnar að
útflutningur áls frá Íslandi var tæp-
lega 87 þúsund tonn árið 1990, en
2017 hafði þessi tala hækkað í 888
þúsund tonn. Samkvæmt tölum frá
OECD, sem liggja til grundvallar
aðurnefndri skýrslu ráðherra-
nefndarinnar, jókst losun gróður-
húsalofttegunda á Íslandi því úr
3,6 milljónum tonna í 4,75 milljónir
tonna á árunum 1990 til 2017.

En þrátt fyrir að Ísland hafi aukið
losun sína um 1,15 milljónir tonna
á þessu 17 ára tímabili, er alveg
öruggt að ef álverin við Grundar-
tanga og Reyðarfjörð hefðu ekki
orðið að raunveruleika, hefðu þau
verið byggð annars staðar þar sem
rafmagnsframleiðsla til að knýja
þau hefði að öllum líkindum meng-
að miklu meira.

Samkvæmt gögnum frá fagtima-
ritinu Aluminum Insider nemur
meðalkolefnisfótspor álframleiðslu
á heimsvísu um 11,5 tonnum af kol-



●● Leggist álfram-
leiðsla af eða dragist
saman á Íslandi eru yfir-
gnæfandi líkur á að hún
færist til landa þar sem
orkugjafar eru sem menga
margfalt meira.

tvisýringi fyrir hvert tonn af áli
sem framleitt er. Til samanburðar
nemur kolefnisfótspor álfram-
leiðslu Fjarðaáls við Reyðarfjörð um
1,67 tonnum á hvert framleitt tonn
af áli, að því er fram kemur í tölum
frá Sjálfbærni- og Væðingaráðgjafi Austurlands.

Ef horft er til síðustu 10 ára þar
sem hagtölur um álútflutning frá
Íslandi liggja fyrir, nemur sparn-
aður kolefnislosunar um 90 mill-
jónum tonna, sé miðað við að aður-
nefnd kolefnislosun á hvert áltonn
sé stöðug á tímabilinu. Það er hins
vegar afar varlega áætlað vegna þess
að mestur vöxtur álframleiðslu á
síðastliðnum árum hefur verið í
Kína, þar sem kol eru meginorku-
gjafi rafmagnsframleiðslu og kol-
efnisfótsporið er herra en 11,5 tonn
á hvert tonn af áli. Á sama tíma er

árleg kolefnislosun Svíþjóðar, Finn-
lands og Danmerkur á bilinu 49 til
55 milljón tonn í hverju landi fyrir
sig.

Sé litið til Íslands eins og sér nam
sparnaður losunar álframleiðslu á
Íslandi árið 2018 um 8,6 milljónum
tonna, sem heggur nærri því að vera
tvöföld heildarlosun Íslands. Þetta
er hinn raunverulega kjarni máls
í umfjöllun norrænu ráðherra-
nefndarinnar – það verður að líta
á loftslagsmál í hnattrænu sam-
hengi. Þrátt fyrir að íslensk fram-
leiðsla standi undir litlum hluta
eftirspurnar áls á heimsvísu (riflega
1% á árinu 2018), þá tryggja hinir
umhverfisvænu orkugjafar lands-
ins að losun gróðurhúsalofttegunda
vegna álframleiðslu á heimsvísu er
átta til níu milljónum tonna minni
á ári en ella.

Til samanburðar nam losun
Íslands vegna samgangna um mill-
jón tonnum árið 2017. Þrátt fyrir að
herferðir um breytt samgöngu-
mynstur landans séu góðra gjalda
verðar og til fyrirmyndar, eru þær
hjórn eitt í hinu stóra samhengi
loftslagsmála.

Leggist álframleiðsla af eða drag-
ist saman á Íslandi eru yfirgnæfandi
líkur á að hún færist til landa og
svæða þar sem orkugjafar menga
margfalt meira, svo sem Kína (kol)
eða Persaflóa (jarðgas).

Það virðist því augljóst að mikil-
verðasta framlag Íslands til alþjóð-
legra loftslagsmála er og verður um
fyrirsjáanlega framtíð áframhald-
andi álframleiðsla á Íslandi.

Aðlögun innflytjenda

Hannes G.
Sigurðsson
aðstoðar-
framkvæmda-
stjóri Samtaka
atvinnulífsins

●● Staðan er sú að
næstum fjórði hver
starfsmaður á aldrinum
20-59 ára er innflytjandi
samanborið við 7% árið
2005.

Vanda verður til verka við
aðlögun innflytjenda að
íslensku samfélagi. Þeir
verða að fá sömu tækifæri og heima-
menn til menntunar og virkrar
þátttöku. Það kallar á aðgerðir, bæði
stjórnvalda og atvinnulífs.

Á síðustu fimm árum, árunum
2015-2019, fjölgaði störfum, sem
starfsfólk á aldersbilinu 20-59 ára
sinnti, um 22.000. Af þeim voru
Íslendingar aðeins 2.000 en inn-
flytjendur 20.000.

Á þessu tímabili fjölgaði íbúum
á aldrinum 20-59 ára einnig um
22.000. Af þeim voru Íslendingar
1.000 og innflytjendur 21.000.

Hver árgangur ungs fólks sem
kemur inn á vinnumarkaðinn er
um 4.500 manns en árgangar þeirra
sem eru á síðasta hluta starfsævinn-
ar eru um 4.000. Mismunurinn er
um 500 manns. Að teknu tilliti til
dánartíðni og miklum flutningum
Íslendinga til útlanda fjölga Íslend-
ingum ekki á vinnumarkaðnum.

Hagvöxtur krefst fleiri starfs-
manna og fjölgun innflytjenda var
óhjákvæmlega í uppsveiflu síðustu
ára. Atvinnulífidið í núverandi mynd
hvilur að stórum hluta á framlagi
þeirra.

Staðan er sú að næstum fjórði
hver starfsmaður á aldrinum 20-59
ára er innflytjandi samanborið við
7% árið 2005.

Reynslan frá tíma fjármálakrepp-
unnar sýnir að flestir innflytjendur
ilengjast hér þótt atvinnuástand
versni um hríð. Það er eins gott því
að á komandi árum verður þörf
fyrir enn fleiri innflytjendum.

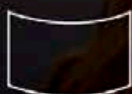
Samskipti Íslendinga og innflyt-
jenda fara yfirleitt fram á ensku.
Setja þarf skýra stefnu um hvernig
hlúð verður að tungumálinu. Sam-
félagið þarf að aðstoða fjölskyldur,
sem hingað flytja í atvinnuleit, við
að festa rætur, meðal annars með
því að tryggja sem bestan aðgang
að íslenskukennslu. Styðja þarf sér-
staklega við börn innflytjenda svo
þau standi jafnfætis innfæddum.

**LG****Business
Solutions**

Slepptu ímyndunaraflinu lausu með hágæða LG OLED upplýsingaskjám

LG býður upp á upplýsingaskjá í hæsta gæðaflokki sem koma fyrirtækinu þínu á næsta stig.

Djúpur svartur og fullkomnir litir, skýr mynd frá öllum sjónarhornum, örpunnur og rammalaus skjár sem má raða, beygja og stilla upp á ótal vegu. LG OLED upplýsingaskjáir eru tilvaldir til að fanga athygli og vekja aðdáun viðskiptavina. Framtíðin í upplýsingaskjám er komin. Hafðu samband og kynntu þér málið.



Concave



Convex



Wave



Circular



Tunnel

LG OLED**TÖLVU
LISTINN****FYRIRTÆKJAÞJÓNUSTA**

NÁNARI UPPLÝSINGAR HJÁ SÖLUFULLTRÚUM FYRIRTÆKJASVIÐS
SÍMI 414 1710 OG Á NETFANGIÐ SALA@TL.IS

Skotsilfur



Næstur í röðinni

Sjónir manna beinast nú æ meir að peningastefnu-nefnd Seðla-bankans eftir að seðlabankar víða um heim hófu í gær að boða aðgerðir til þess að bregðast við neikvæðum efnahagsáhrifum kórónaveirunnar. Í Bandaríkjunum, þar sem vextir voru lækkaðir um hálft prósentu-stig á sérstökum neyðarfundum peningastefnunnar, tók Jerome Powell seðlabankastjóri sérstaklega fram að áhrifanna gætti einna mest í ferðaþjónustunni. Fáar þjóðir eru jafn háðar ferðaþjónustu og Ísland og því mætti halda að áhrifin væru hlutfallslega meiri hér en annars staðar. Aðgerða af hálfu **Ásgeirs Jónssonar** og félaga hlýtur að vera að vænta.



Ganga á sjóðinn

Núna eru rúmar tvær vikur liðnar frá því að 1.850 félagsmenn Eflingar hófu ótímabundið verkfall undir forystu **Sólveigar Önnu Jónsdóttur**. Þótt Efling sitji á dígrum verkfalls-sjóðum, um 3 milljörðum, þá er ljóst að það mun ganga verulega á sjóðinn dragist verkfallið enn frekar á langinn. Ef bætur til þeirra félagsmanna sem nú eru í verkfalli nema mánaðarlega um 300 þúsundum að jafnaði, sem verður að teljast varlega áætlað, kostar verkfall eflingar um 550 milljónir króna á mánuði. Það er aðeins tímaspursmál hvenær hinir 25 þúsund félagsmenn Eflingar segja hingað og ekki lengra.



Gerðu gott mót

Stofnendur Íslenskrar orkumiðlunar, **Magnús Júlíusson** og Bjarni Ármannsson, geta gengið sáttir frá borði. Fyrirtækið velti um einum milljarði króna 2018, sem var fyrsta heila rekstrarárið, og hagnaðist um 36 milljónir króna. Nú, þremur árum eftir stofnun, hefur Festi keypt allt hlutafé fyrirtækisins fyrir 720 milljónir en fyrir átti Festi um 15 prósent. Magnús og Bjarni áttu hvor um sig 32,5 prósent hlut í félaginu áður en Festi kom fyrst inn í félagið. Má því áætla að hvor hafi fengið andvirði um 200 milljóna króna fyrir sinn hlut.



Suðurkóresk stjórnvöld boða örvunaraðgerðir



Suðurkóreskir hermenn úða sóttthreinsunarefni á lestarstöðinni í Daegu en þar í borg hefur kórónaveiran verið einkar skæð. Stjórnvöld í Suður-Kóreu, en yfir fjögur þúsund tilfelli hafa verið greind í landinu, boðuðu um helgina aðgerðir til þess að örva hagkerfið sem hefur orðið fyrir miklu høggi síðustu vikur. Fjölmörgum verksmiðjum, meðal annars á vegum Samsung, eins stærsta fyrirtækis landsins, hefur verið lokað. MYND/AFP

Eftirlit í breyttum heimi



Valur Þráinsson
aðalhaf-fræðingur
Samkeppnis-eftirlitsins

Á síðastliðnum miss-erum hafa komið fram auknar kröfur frá stjórn mála- og atvinnulífi, hérlandis og erlendis, um að samkeppnisyfyrvöld þurfi að skilja betur virkni stafrænna markaða og bregðast tímanlega við finnst þar samkeppnisvandamál. Hér á landi birtist umræðan meðal annars í kröfum um breytta nálgun við framkvæmd samkeppnislaga til að gera íslenskum fyrirtækjum kleift að bregðast við aukinni erlendri samkeppni.

Það er skiljanlegt að þessi mál séu í deiglu enda hafa umsvif stórra tæknifyrirtækja aukist umtalsvert. Sem dæmi má nefna að samanlögð velta Google, Amazon, Facebook og Apple hefur sexfaldast á milli árána 2010 og 2019 en þessi fyrirtæki hafa verið umsvifamikil í uppkaupum á

öðrum fyrirtækjum. Þannig hefur Google keypt að meðaltali rúmlega eitt fyrirtæki á mánuði frá aldamótum.

Við úrlausn á þessum álitafnum býr Ísland að því að vera hluti af Evrópska efnahagssvæðinu en samkeppnisreglur og beiting þeirra er í öllum meginatriðum hin sama auk þess sem Samkeppniseftirlitið tekur þátt í samstarfi á þeim vettvangi. Þannig nýtur íslenskur almenn-ingur og atvinnufyrirtæki á ýmsan hátt aðgerða stærri eftirlitsstofnana í Evrópu.

Vinna samkeppnisyfyrvalda
Samkeppnisyfyrvöld í Evrópu hafa á síðustu árum aðhafst töluvert á mörkuðum þar sem tæknifyrirtæki starfa. Þannig hefur framkvæmdastjórn Evrópusambandsins sektað Google þrisvar um samtals 140 milljarða íslenskra króna á undanförunum þremur árum fyrir samkeppnislaga-brot.

Einnig hafa fjölmörg samkeppnis-yfyrvöld ráðist í rannsóknir og greiningar á stafrænum mörkuðum sem Samkeppniseftirlitið getur byggt á í sínu starfi. Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins, þýsk, bresk, frönsk og ítölsk samkeppniseftirlit hafa til dæmis staðið að greiningum

á þessu sviði. Hinu sama gegnir um bandarísk, kanadísk og áströlsk samkeppnisyfyrvöld. Um þessar mundir tekur Samkeppniseftirlitið þátt í samstarfi norrænna samkeppnisyfyrvalda sem miðar að sameiginlegum áherslum á þessu sviði.

Helstu niðurstöður

Í þeim skýrslum sem birtar hafa verið er að finna ákveðinn samhljóm. Þannig er áhersla á að tæknifyrirtækin og að þeir markaðir sem þau starfa á hafi almennt haft jákvæð áhrif á neytendur og framleiðni og stjórnvöld þurfi að gæta að því í stefnumörkun sinni. Einnig er bent á að markaðir sem netfyrirtæki starfa á séu oft á tíðum óhefðbundnir þar sem þeir einkennast af miklu netáhrifum, skala- og breiddarhagkvæmni, mikilli nýsköpun, auk þess sem verð fyrir þjónustu sem notendur nýta sér er oft á tíðum ekki til staðar. Skapar fyrrgreint umtalsverðar áskoranir fyrir samkeppnis-yfyrvöld.

Styrking samkeppnisreglna

Í mörgum framangreindra skýrslna eru settar fram tillögur um styrkingu samkeppnisreglna. Í fyrsta lagi kemur til álita að snúa sönnunarbyrði við í málum sem varða fyrir-

tæki í mjög sterkri stöðu. Þau þurfi því að réttlæta háttsemi sína í stað þess að samkeppnisyfyrvaldið þurfi að sanna skaðlegu áhrifin. Í öðru lagi að í samrunarannsóknnum verði lögð aukin áhersla á að skoða hvort viðkomandi tæknifyrirtæki séu að kaupa upp mögulegan keppinaut. Og í þriðja lagi að tryggja að samrunar sem falla undir veltumörk séu tilkynntir til samkeppnisyfyrvalda.

Á meðal aðildarríkja Evrópusambandsins er einnig til umræðu og skoðunar að styrkja heimildir samkeppnisyfyrvalda til þess að efla virkni markaða án þess að fyrirtæki hafi brotið samkeppnislög. Er það í takt við niðurstöðu sérfræðingahóps Alþjóðlegu efnahagsstofnunarinnar í Davos frá því í desember sl. en þar var bent á að þess konar heimildir gætu verið ómetanlegar og nauðsynlegar til þess að bregðast við vandamálum á mörkuðum sem snerta þá í heild sinni og stafa ekki af brotum á samkeppnislögum. Á Íslandi hefur slík heimild verið til staðar frá árinu 2011 og í Bretlandi frá árinu 2001. Í frumvarpi til breytinga á samkeppnislögum sem kynnt var síðastliðið haust var lagt til að sú heimild yrði lögð niður. Gengur það þvert á þá umræðu sem nú fer fram í löndunum í kringum okkur.

Peningasendingar frá hálaunalandinu

RÁÐDEILDIN

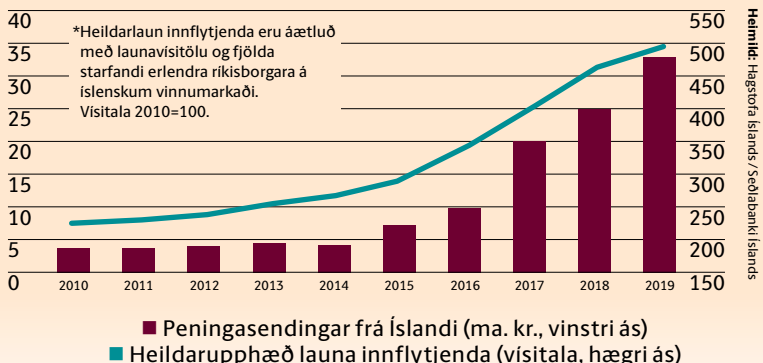
Konráð
Guðjónsson
hagfræðingur
Viðskiptaráðs



Hér var nýlega fjallað um þá jákvæðu þróun sem hefur orðið með mikilli fjölgun innflytjenda síðustu ár. Slíkar samfélagsbreytingar hafa ýmsar stórar sem smáar afleiðingar.

Ein afleiðingin er stökkbreyting peningasendinga milli einstaklinga yfir landamæri (e. remittances). Á alþjóðavísu eru þær að mestu raktar

Peningasendingar yfir landamæri og laun Milljarðar króna og vísitala launa*



Peningasendingar frá Íslandi hafa 9-faldast á aðeins tæpum áratug.

til peningasendinga innflytjenda í hátekjuríkjum, líkt og Íslandi, til milli- og lágtekjuríkja og nema um 0,8 prósentum af heimsframleiðslu.

Á Íslandi hafa þessar greiðslur 9-faldast á tæpum áratug og námu rétt tæpum 33 milljörðum króna í fyrra, sem jafngildir rúmlega 800

þúsund krónum á hvern erlenda ríkisborgara á vinnumarkaði. Aukninguna virðist annars vegar mega rekja til losunar fjármagnshafta árin 2016 og 2017 en hins vegar til 83 prósentu hækkunar launa og þreföldunar á fjölda erlendra ríkisborgara á vinnumarkaði frá árinu 2010.

Áréttað skal að enginn þarf að óttast að þessar peningasendingar setji krónuna á hliðina. Í fyrsta lagi eru þessar fjárhæðir ekki ráðandi afl í nærri 3.000 milljarða króna hagkerfi (VLF). Í öðru lagi er þessi sami hópur beint og óbeint mikilvægur hlekkur í útflutningsgreinum sem stuðla að viðskiptaafgangi við útlönd.

4x4



Rað.nr. 445890

SSANGYONG REXTON DLX
Nýskráður: 2018 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 34.000 km.
Verð: 4.990.000 kr.



Rað.nr. 590550

HYUNDAI I30
Nýskráður: 2012 / Dísel
Beinskiptur / Ekinn: 136.000 km.
Verð: 990.000 kr.

Rafmagn



Rað.nr. 445530

OPEL AMPERA
Nýskráður: 2012 / Rafmagn
Sjálfskiptur / Ekinn: 40.000 km.
Verð: 1.990.000 kr.



Rað.nr. 590535

VW UP!
Nýskráður: 2014 / Bensín
Beinskiptur / Ekinn: 73.000 km.
Verð: 650.000 kr.



Rað.nr. 446068

TOYOTA COROLLA ACTIVE
Nýskráður: 2018 / Bensín
Sjálfskiptur / Ekinn: 57.000 km.
Verð: 3.190.000 kr.
Tilboð: 2.590.000 kr.



Gott úrval notaðra bíla

Flottir bílar - frábær kjör!

4x4



Rað.nr. 590581

SSANGYONG TIVOLI DLX
Nýskráður: 2018 / Dísel
Beinskiptur / Ekinn: 41.000 km.
Verð: 2.490.000 kr.

4x4



Rað.nr. 445831

SSANGYONG KORANDO HLX
Nýskráður: 2018 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 60.000 km.
Verð: 3.790.000 kr.



Rað.nr. 590463

RENAULT MEGAN SCENIC DCI
Nýskráður: 2012 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 77.000 km.
Verð: 1.190.000 kr.



Rað.nr. 446064

RENAULT CAPTUR DYNAMIC
Nýskráður: 2016 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 34.000 km.
Verð: 2.190.000 kr.



Rað.nr. 720138

OPEL INSIGNIA ST COSMO
Nýskráður: 2017 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 60.000 km.
Verð: 3.290.000 kr.



Rað.nr. 445782

OPEL CROSSLAND X INNOVATION
Nýskráður: 2018 / Bensín
Sjálfskiptur / Ekinn: 46.000 km.
Verð: 3.390.000 kr.



Rað.nr. 590542

OPEL ASTRA NOTCHBACK
Nýskráður: 2016 / Bensín
Beinskiptur / Ekinn: 96.000 km.
Verð: 1.190.000 kr.



Rað.nr. 590599

OPEL ASTRA ENJOY
Nýskráður: 2016 / Dísel
Beinskiptur / Ekinn: 69.000 km.
Verð: 2.190.000 kr.



Rað.nr. 446116

MAZDA 6
Nýskráður: 2008 / Bensín
Sjálfskiptur / Ekinn: 179.000 km.
Verð: 690.000 kr.



Rað.nr. 446066

KIA NIRO LUXURY PLUG IN
Nýskráður: 2018 / Bensín
Sjálfskiptur / Ekinn: 19.000 km.
Verð: 3.990.000 kr.



Rað.nr. 112811

JAGUAR E-PACE
Nýskráður: 2018 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 32.000 km.
Verð: 6.490.000 kr.



Rað.nr. 590507

CITROEN C4 CATUS FEEL
Nýskráður: 2018 / Bensín
Sjálfskiptur / Ekinn: 7.000 km.
Verð: 2.790.000 kr.



Rað.nr. 446055

CHEVROLET SPARK LT
Nýskráður: 2016 / Bensín
Beinskiptur / Ekinn: 91.000 km.
Verð: 1.090.000 kr.
Tilboð: 890.000 kr.



Rað.nr. 590455

CHEVROLET CRUZE LT
Nýskráður: 2014 / Dísel
Beinskiptur / Ekinn: 184.000 km.
Verð: 950.000 kr.



Rað.nr. 590531

CHEVROLET CAPTIVA LTZ
Nýskráður: 2014 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 155.000 km.
Verð: 1.990.000 kr.

**Bíla
Benni**



Smelltu á
notadir.benni.is

Reykjavík
Krókháls 9
Sími: 590 2035

Reykjanesbær
Njarðarbraut 9
Sími: 420 3330

Opnunartímar:
Virka daga 9-18
Laugardaga 12-16

* Birt með fyrirvara um mynda- og textabrengl.

Árið hefur farið ótrúlega vel af stað

Svipmynd

Anna Sara Hrefnudóttir

Nám

■ Ég lauk stúdentsprófi í fatahönnun frá Fjölbrautaskólanum í Breiðholti. Þaðan flutti ég til Los Angeles og lærði gervahönnun.

Störf

■ Framkvæmdastjóri Wake Up Reykjavík.

Anna Sara Hrefnudóttir tók nýlega við sem framkvæmdastjóri ferðaþjónustufyrirtækisins Wake Up Reykjavík en fyrirtækið sérhæfir sig í því að bjóða ferðamönnum upp á matartúra og að upplifa íslenskt næturlíf.

Hvernig er morgunrútinan þín?

Dagurinn byrjar alltaf á Wake Up, ég byrja á því að renna yfir email dagsins og undirbúa mig þannig fyrir daginn. Mér þykir alltaf best að vera með mikla yfirsýn á öllu því sem ég tek mér fyrir hendur. Svo er það morgunrútinan, hreyfing, hafragrautur og mætt í vinnuna klukkan níu.

Hvernig finnst þér best að verja frítíma þínum?

Ásamt því að vinna hjá Wake Up er ég líka sminka í Borgarleikhúsinu. Mestum frítíma mínum er varið þar en þegar maður er svona lánsamur að starfa við áhugamálið sitt þá er varla hægt að líta á það sem vinnu. Mér finnst alveg ótrúlega gaman að ferðast innanlands og geri það mikið, þetta fallega land okkar kemur stöðugt á óvart. Eins reyni ég að vera dugleg að fara á tónleika, leikrit og aðrar uppakomur.

Hvernig hefur árið farið af stað hjá Wake Up Reykjavík?

Árið fer ótrúlega vel af stað, betur en við þorðum að vona ef ég á að segja eins og er. Það er mikið talað um fækkun ferðamanna á Íslandi en okkur hefur aldrei gengið eins vel. Reksturinn hefur alltaf verið sterkur og farið stækkandi á hverju ári frá upphafi. Akkúrat núna er verið að gefa í af öllum krafti við betrubætur á öllum þáttum fyrirtækisins og stefnir árið í stærsta og besta rekstrarár í sögu félagsins, í bæði fjölda gesta og sölu.

Hvaða rekstrarlegu áskoranir eru



Ásamt því að vinna hjá Wake Up Reykjavík er Anna Sara sminka í Borgarleikhúsinu. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

●● Núna er verið að gefa í af öllum krafti við betrubætur á öllum þáttum fyrirtækisins og það stefnir í stærsta og besta rekstrarár í sögu félagsins.

fram undan hjá Wake Up Reykjavík?

Stækkun fyrirtækisins er klárlega efst í okkar huga um þessar mundir. Við erum með margar stórar hugmyndir og verkefni sem þarf að tækla. Við erum með skýr markmið og það verður spennandi að takast á við þær áskoranir sem bíða okkar.

Eru tækifæri fram undan þrátt fyrir breytt rekstrarskilyrði í ferðaþjónustu?

Það er ekki spurning. Þrátt fyrir góðan rekstur leynist mikið af tækifærum alls staðar til stækkunar. Í dag erum við að leggja lokahönd á nýrri, betri og hraðari heimasíðu sem fer í loftið fljótlega. Einnig erum við að auka framleiðslu á myndefni töluvert og huga að nýjum ferðum/túrum fyrir Wake Up Reykjavík.

Hvert er stefnan sett? Hvert viltu fara með fyrirtækið?

Stefnan er sett eins hátt og hægt er, ég sé frábæra hluti í framtíð Wake Up Reykjavík og ég er rosalega þakklát Agli og Daniel, eigendum Wake Up Reykjavík, fyrir það traust og tækifæri sem fylgir þessari stöðu. Wake Up Reykjavík samanstendur af virkilega vönduðum einstaklingum sem hafa það sameiginlega markmið að skara fram úr. Þetta teymi sem við höfum er einstakt og sé ég ekki neitt því til fyrirstöðu að Wake Up Reykjavík muni verða eitt af þekktari nöfnum ferðaþjónustufyrirtækja á Íslandi.

Hvar sérðu þig eftir tíu ár?

Vonandi á sama stað og ég er núna, í frábærri vinnu að gera það sem ég elska. Það er ekki hægt að biðja um mikið meira.

Lyfjarisar leita til Controlant í kjölfar útbreiðslu kórónaveirunnar

Stórfyrirtæki í lyfjaiðnaðinum hafa að fyrra bragði haft samband við Controlant á síðustu vikum til að óska eftir vöktunarlausnum íslenska fyrirtækisins. Kórónafaraldurinn hefur aukið vitund um mikilvægi þess að hafa góða sýn yfir virðiskeðjuna. Þetta segir Guðmundur Árnason, fjármálastjóri Controlant, í samtali við Markaðinn.

„Við höfum fundið fyrir auknum áhuga á lausnum okkar í lyfjaiðnaðinum í tengslum við kórónaveiruna. Það má segja að þessi veira sé að setja alls konar flutninga í uppnám og þá verður rauntímavöktun enn meira aðkallandi. Á síðustu vikum hafa stór fyrirtæki í lyfjaiðnaðinum haft samband við okkur að fyrra bragði,“ segir Guðmundur.

Controlant hefur þróað rauntímalausnir til að fylgjast með hitastigi og staðsetningu á viðkvæmum vörum í flutningi og geymslu. Lausnir félagsins gera viðskiptavinum kleift að minnka sóun í virðis-keðjunni, auka öryggi og tryggja gæði, sem skilar sér í verulegum ávinningi. Tækni Controlant bjargaði lyfjum að verðmæti 50 milljónir dollara, jafnvirði um sex milljarða



Guðmundur og Gísli Herjólfsson, forstjóri Controlant. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

króna, á fyrstu þremur mánuðunum eftir að lyfjaframleiðandinn Allergan hóf að prófa þjónustuna.

Controlant lauk í fyrradag lokuðu útbóði á breytanlegum skulda- bréfum að fjárhæð 1.250 milljónir króna. Núverandi hluthafar skráðu

sig fyrir um það bil 40 prósentum af útbóðinu en alls voru þátttakendur á fjórða tug. Guðmundur segir að nýju fjárfestarnir hafi fyrst og fremst verið fjársterkir einka- fjárfestar en einnig hafi einstaka stofnanafjárfestar tekið þátt.

●● Það má segja að þessi veira sé að setja alls konar flutninga í uppnám og þá verður rauntímavöktun enn meira aðkallandi.

Guðmundur Árnason, fjármálastjóri Controlant

„Þetta fjármagn er hugsað til að standa undir áframhaldandi vexti félagsins. Við höfum verið að stækka verulega undanfarnar vikur og fjölga fólki til að takast á við þau verkefni sem eru fram undan með þeim stóru fyrirtækjum sem við erum búin að fá í viðskipti,“ segir Guðmundur. Félagið bindur vonir við að fyrir lok árs verði sex til átta af stærstu lyfjafyrirtækjum heims á meðal viðskiptavina félagsins.

Guðmundur og Gísli Herjólfsson framkvæmdastjóri sögðu í nýlegu viðtali við Markaðinn að upphaflega hefði áhersla fyrirtækisins verið á matvælageirann. Það urðu hins vegar straumhvörf í því hvert fyrirtækið stefndi í kjölfar svína-

flensufaraldursins árið 2009. Landlæknisembættið brá á það ráð að kaupa bóluferni fyrir alla landsmenn og auknu fé var varið í að vakta með hvaða hætti bóluferni voru geymd. Ef bóluferni eru ekki geymd við rétt hitastig missa þau virkni sína.

„Þetta verkefni opnaði augu okkar fyrir því hvað geymsla á lyfjum er viðkvæm. Flest bóluferni verða til dæmis að vera geymd við tvær til átta gráður. Annars skemmast þau flest. Að hafa aðgengi að réttum gögnum á réttum tíma getur því skipt sköpum,“ sagði Gísli en áætluð sóun vegna hitastigsfrávika á lyfjum nemur um 35 milljörðum dollara á heimsvísu á ári, eða tæplega 4.500 milljörðum króna.

„Frá þeim tíma horfðum við til þess að víkka vöruframboðið og vakta líka lyf í flutningi. Það bera ólíkir aðilar ábyrgð á lyfjum á hverjum tíma. Það getur verið framleiðandi, flutningsaðili, heildsali eða smásali. Með okkar lausn eru allir í keðjunni meðvitaðir um hvar eitthvað fór úrskeiðis og fara ekki að þrætta um hver beri ábyrgðina og í flestum tilfellum er hægt að koma í veg fyrir að tjón verði.“

thorsteinn@frettabladid.is

Sterkt og gott samband

Ekkert mál hjá Vodafone

Það skiptir okkur máli að vera í góðu sambandi 24 tíma sólarhringsins. Ég þarf bara að biðja um það sem þarf og Vodafone sér um restina.

Nánar á vodafone.is/fyrirtaeki

Framtíðin er spennandi.

Ertu til?



vodafone
fyrirtæki

SKOÐUN

Kristinn
Ingi Jónsson



Að bæta gráu ofan á svart

Kórónaveiran fer sem eldur í sínu um gervalla heimsbyggð. Hún hefur þegar dregið meira en þrjú þúsund til dauða og yfir níutíu þúsund eru smituð. Efnahagsáhrifin verða gífurleg og líkast til langvarandi, líkt og sést hefur á viðbrögðum fjárfesta á fjármálamörkuðum hvarvetna í heiminum síðustu daga. Áhrif faraldursins skipta auk þess miklu máli frá lagalegum sjónarhóli. Alvarleiki veirunnar gæti þannig ráðið því hvort samningar teljist gildir eða ógildir. Milljarða hagsmunir eru í húfi.

Mörg alþjóðleg fyrirtæki velta því nú fyrir sér hvort faraldurinn teljist sem „force majeure“ atvik – óvænt ytri atvik sem engin leið er að sjá fyrir – sem geti leyst þau undan samningsskyldum sínum. Þegar mikil áföll verða sem talið er að mannlegur máttur hafi ekki getað komið í veg fyrir – óviðráðanleg áföll á borð við náttúruhamfarir og styrjaldir – er stundum sagt að hönd Guðs hafi gripið inn í. Flestir samningar gera ráð fyrir slíkum tilfellum en túlkun þeirra er þó ekki ætíð einhlit.

Ekki er til dæmis augljóst hvort kórónafaraldurinn teljist til slíkra atvika. Í þess háttar mati þarf að taka tillit til margra þátta og þar á meðal alvarleika faraldursins. Niðurstaðan gæti jafnvel verið ólík í ólíkum réttarkerfum. Í meginlandsrétti gætu fyrirtæki þannig mögulega borið fyrir sig fyrirvara um „force majeure“, jafnvel þótt hann sé ekki að finna í samningi, á meðan semja þarf sérstaklega um fyrirvarann og skilyrði hans fyrir fram í engilsaxneskum rétti.

Deilur um málið hafa þegar sprottið upp. Kínversk stjórnvöld hafa sem dæmi gefið út metfjölda svonefndra „force majeure“-vottorða til þarlandra fyrirtækja sem þau segja að geti leyst fyrirtækin að hluta eða að fullu undan samningum að virði samanlagt yfir fjórutíu milljarða dala. Lögfræðingar sem Financial Times ræddi við draga gildi umræddra vottorða hins vegar í efa og segja fyrirtækin geta ómögulega borið þau fyrir sig utan Kína.

Tveir af stærstu innflytjendum fljótandi jarðgass í Kína riðu nýverið á vaðið og virkjuðu „force majeure“-ákvæði til þess að komast undan því að taka á móti fjórtán tankskipum, við lítinn fögnuð evrópskra gasframleiðenda sem hótuðu þeim fyrrnefndu málaferlum. Fleiri kínverskir innflytjendur, til dæmis á góðmálmum, hafa fetað í sömu fótspor.

Útbreiðsla kórónaveirunnar hefur þegar hoggjóð skörð í aðfangaðjur alþjóðlegra fyrirtækja, sem eru að stórum hluta í Kína, með tilheyrandi neikvæðum áhrifum á heimsbúskapinn. Langvarandi lagaflækjur um túlkun „force majeure“-ákvæða væru einungis til þess fallnar að gera vont ástand enn verra.

Vill Lillie Li Valeur í stjórn Marels

Tilnefningarnefnd Marels leggur til að Lillie Li Valeur, sem starfaði sem framkvæmdastjóri hjá Arla Foods í hartnær áratug, verði kjörin ný í stjórn félagsins á aðalfundi síðar í mánuðinum í stað Margrétar Jónsdóttur, framkvæmdastjóra rekstrar Eyrís Invest, sem hyggst hætta í stjórninni eftir fjórtán ára setu.

Þetta kemur fram í skýrslu tilnefningarnefndar félagsins sem lögð verður fyrir aðalfund þess þann 18. mars.

Tilnefningarnefndin leggur til að aðrir núver-



Lillie Li Valeur, forstjóri Good Food Group.

andi stjórnarmenn verði endurkjörnir en þar er um að ræða þau Ann Elizabeth Savage, Arnar Þór Másson, Ásthildí Otharsdóttur, Ástvald Jóhannsson, Ólaf Guðmundsson og Ton van der Laan.

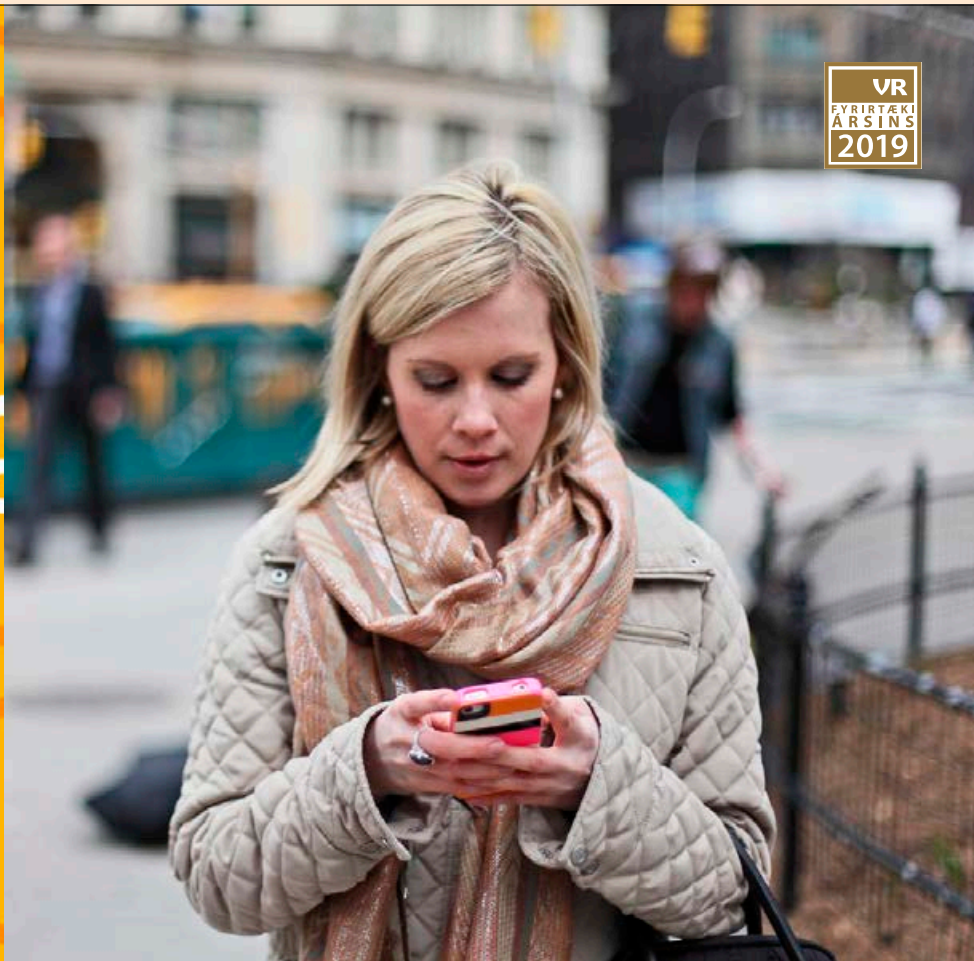
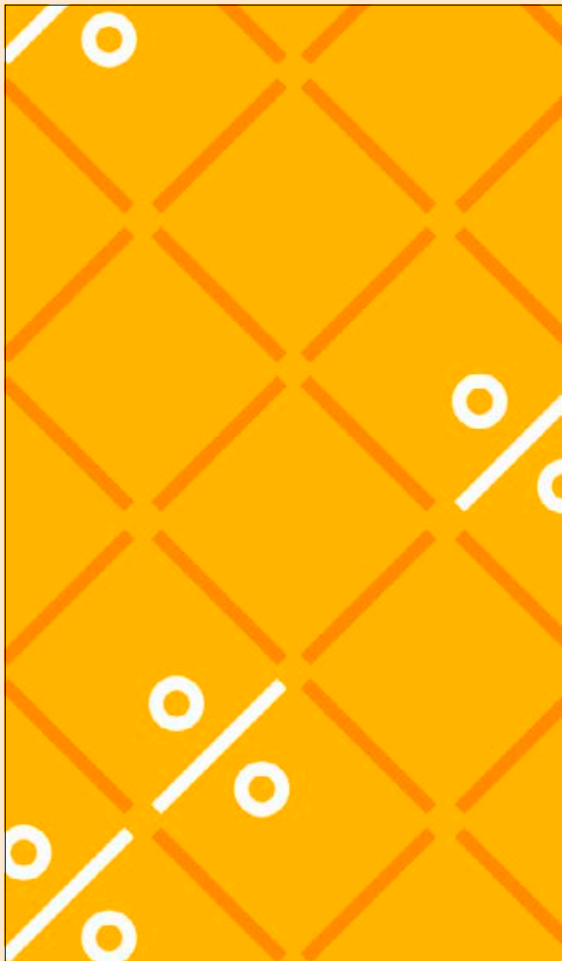
Fram kemur í skýrslu nefndarinnar að í kjölfar þess að Margrét tilkynnti stjórninni um ákvörðun sína hafi nefndin ráðið alþjóðlegt ráðgjafarfyrirtæki til þess að aðstoða sig við leit að nýjum stjórnarmanni. Af nokkrum öflugum kandidötum hafi nefndin ákveðið að mæla með Valuer. – **kj**

25.02.2020



Samkeppniseftirlitið þarf að endurskilgreina markaði í breyttum heimi, annars vinnur það gegn tilgangi sínum og skerðir samkeppnishæfni Íslands til framtíðar.

Ari Fenger, formaður Viðskiptaráðs



VR
FYRIRTÆKI
ARSINS
2019

Jafnlaunavottun

Sanngjörn laun fyrir jafn- verðmæt störf



PwC býður upp á heildstæða þjónustu í launamálum og jafnlaunavottun. Við búum yfir áralangri reynslu og lausnum sem virka.



pwc

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðiþjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsvíllur | Vestmannaeyjar

